ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

658.0711
ช152ค
ก.1

ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

ชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์

12 พ.ย. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ตุลาคม 2545

ท 152403

ชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์. (2545). *ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ จำนวน 102 คน เก็บรวมรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับของแบบลิเกต (Likert) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น ทดสอบสมมุติฐานด้วย t-test , F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก

2. นิสิตที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นิสิตที่ชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

SATISFACTION OF FULL TIME BACHELOR DEGREE STUDENTS WITH THE BUSINESS ADMINISTRATION (ACCOUNTING MAJOR) CURRICULUM OF THE FACULTY OF SOCIAL SCIENCE, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

CHANIDA CHANTEERAYUDH

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree in Business Education

at Srinakharinwirot University

October 2002

Chanida Chanteerayudh. (2002). *Satisfaction of Full Time Bachelor Degree Students Business with the Administration (Accounting Major) Curriculum of the Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University.* Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Assist. Supee Limthai.

The purpose of this study was to study and compare the satisfaction in studying of Full Time Bachelor Degree Students Business Administration (Accounting Major) with the Curriculum of the Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University. There were 5 aspects that included of curriculum, instructor, teaching method and study in activities, teaching media, and measurement and evaluation. There were classified by sex, learning achievement and class level.

The sample were used in this study were 102 the second third and fourth year students in studying of the first semester year 2002 in Full Time Bachelor Degree Students Business Administration (Accounting Major) with the Curriculum. The devices used to collect data were questionnaires that constructed of Likert' s Method of rating scale with 4 choice checking The statistics employed in the data analysis included such basis statistics as percentage, means, standard deviation, t – test for independent samples and One Way Analysis of Variances.

The findings of this research were as follow :

1. The satisfaction of students in overall aspect was at high level. For the aspect, teaching media was at low level. Other aspects were at high level.

2. The students with different sex had statistical significant differences at 0.05 in overall aspects. For each aspect, it was found that Curriculum and Instructor had significant differences at 0.05. Other aspects had no statistical significant differences.

3. The students with different learning achievement had statistical significant differences at 0.05 in overall aspects. For the Instructor had significant differences at 0.05. Other aspects had no statistical significant differences.

4. The students with different class level in overall and each aspect had no significant differences.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

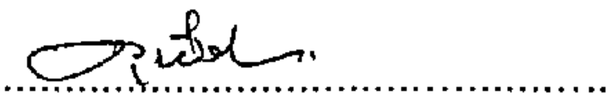

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

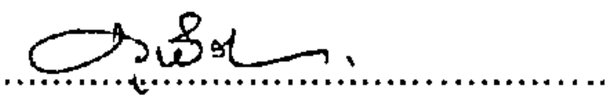

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

คณะกรรมการสอบ

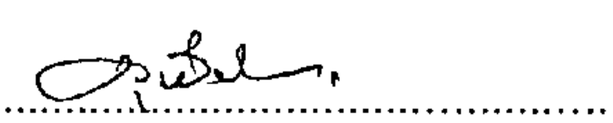

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง)

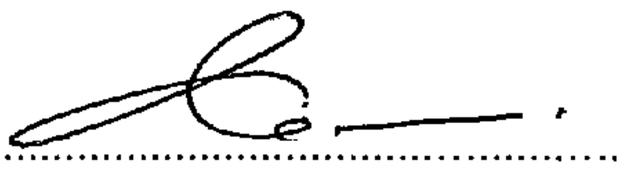

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

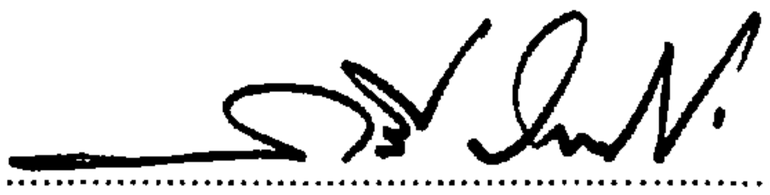

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่ 9 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูประการ

ในการจัดทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์จนสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ได้กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำต่างๆ ในการทำวิจัยทุกขั้นตอน ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และรองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ที่สละเวลาในการสอบและดำเนินการสอบอย่างมีคุณภาพด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง และรองศาสตราจารย์ดร. สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ที่กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างมีคุณภาพ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง ที่ให้ความสนับสนุนในการศึกษาด้วยดีมาตลอด ขอขอบพระคุณรุ่นพี่ธุรกิจศึกษาที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมห้องเรียนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตทุกคนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคปกติ ที่ให้ความร่วมมือและกรอกข้อมูลต่าง ๆ ลงในแบบสอบถามด้วยดี

ชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
	สมมุติฐานการวิจัย	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	12
	หลักสูตรบริหารธุรกิจ วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ	12
	หลักสูตร	16
	ครูผู้สอน	22
	วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	28
	สื่อการเรียนการสอน	32
	การวัดผลและประเมินผล	35
	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี	43
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
	งานวิจัยในประเทศ	47
	งานวิจัยต่างประเทศ	49
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	51
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	51
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
4(ต่อ)	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	สัญญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	69
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐานการวิจัย และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	69
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
	อภิปรายผล	71
	ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม		78
ภาคผนวก		85
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์		98

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 ระดับจุดประสงค์ของการศึกษา..... 19

2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา..... 58

3 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยรวมและรายด้าน..... 59

4 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ..... 60

5 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ..... 61

6 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ.. 62

7 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวม และรายข้อ..... 63

8 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวม และรายข้อ..... 64

9 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน..... 65

10 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวม และรายด้าน..... 66

11 ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามตามชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยรวมและรายด้าน..... 67

12 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้าน จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยรวม และรายด้าน..... 68

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งพัฒนาคนให้มีความรู้ คุณธรรม คิดเป็น ทำเป็น พึ่งตนเองได้ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สรรค์สร้างสังคมที่สงบสุข มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความรอบรู้ มีความสามารถที่เป็นสากล และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย (สกล ชุมทรัพย์. 2542 : 139) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นแผนที่มุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคน และได้กำหนดแผนงานหลักเพื่อการพัฒนาการศึกษาไว้ 9 แผนงาน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนงานหลักที่ 2 ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งสร้างกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีหลากหลาย และเกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ทุกสังคมข่าวสารข้อมูล มีความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาและความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ และเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน (สุมน อมรวิวัฒน์. 2540 :. 5) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงพระราชดำรัสเกี่ยวกับ ขอบเขตการศึกษากับบรรดานักศึกษามหาวิทยาลัยไว้ดังนี้ "การศึกษานั้นเป็นเรื่องของทุกคน และไม่ใช่ว่าเฉพาะในระยะหนึ่ง เป็นหน้าที่โดยตรงในระยะเดียว ไม่ใช่อย่างนั้น ตั้งแต่เกิดมาก็ต้องศึกษา เติบโตขึ้นมาก็ต้องศึกษาจนถึงขั้นที่เรียกว่า อุดมศึกษา อย่างที่ท่านทั้งหลายกำลังศึกษาอยู่ การศึกษาที่ครบถ้วนมีอุดมมีบริบูรณ์ต่อไป เมื่อออกไปทำหน้าที่การงานก็ต้องศึกษาต่อไปเหมือนกัน มิฉะนั้นคนเราก็อยู่ไม่ได้ แม้จบปริญญาเอกแล้วก็ต้องศึกษาต่อไป หมายความว่า การศึกษาไม่มีสิ้นสุด" (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542 : 7)

การจัดการศึกษาในอนาคตจะเป็นไปตามอิทธิพลการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันการจัดการศึกษามีส่วนทำให้เกิดผลทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ในศตวรรษที่ 21 จะเป็นยุคแห่งข่าวสาร มีการนำเทคโนโลยีชั้นสูงมาใช้ ดังนั้น ผู้ที่จะต้องปรับตัวมากที่สุดก็คือ ครู การที่ครูจะดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาท่ามกลางวิทยาการใหม่ ๆ และสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ครูจะเป็นผู้ที่มีส่วนทำให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับสภาวะทางสังคมและค่านิยม ผู้บริหารและครูจะต้องก้าวให้ทันต่อสภาวะที่เกิดขึ้น จะต้องจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับการเกิดการเรียนรู้ (เจริญ ตาอ้าย. 2540 : 128) การวางแผนการสอนของครูจึงเป็นหัวใจของการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนด เนื่องจากสภาพท้องถิ่น ความแตกต่างของผู้เรียน และลักษณะของวิชาเป็นตัวกำหนดว่า ครูจะต้องเลือกใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอนลักษณะใด จึงจะสามารถช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร (อเนก ศิลปนิลมาลย์. 2539 : 29) สิ่งที่จำเป็นล่วงหน้าในการวางแผนการสอนที่ดีคือ ครูจะต้องทราบถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดเนื้อหาวิชาที่สอน ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูในการเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้ จิตวิทยาและกระบวนการทางสมอง (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2542 : 20)

จิตวิทยาการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในการเรียน จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ผสมผสานเข้าในบทเรียนจะช่วยสร้างแรงจูงใจ ความน่าสนใจ ความเข้าใจ ความทรงจำ และสามารถสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลาที่มีการเรียนรู้ ในการออกแบบพัฒนาบทเรียนจะต้องทำให้ผู้เรียนพึงพอใจมากที่สุด บทเรียนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนติดตามเหมือนดูภาพยนตร์หรือละคร ต้องสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ต้องปรับเปลี่ยนตามความยากง่ายของเนื้อหาแต่ละวิชา ระดับสติปัญญาและความฉลาดของผู้เรียน (คมสันต์ ชไนศวรรย์. 2544 : 39) โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย โดยผู้เรียนมีระบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และผู้เรียนยังสามารถเป็นผู้ช่วยครู เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (กรมวิชาการ. 2545 : 3) ทั้งนี้ การเรียนรู้มีความสำคัญเกี่ยวพันกับตัวผู้เรียนเป็นอย่างมากคือ ผู้เรียนจะต้องรู้สึกพึงพอใจในการเรียนและมีความเจริญงอกงามในสิ่งที่เรียนรู้ และมีลักษณะทางสติปัญญาที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเรียนรู้จะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า "บุคคลจะต้องเริ่มต้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง" (Self - initiated) รวมทั้งผู้เรียนควรจะรู้ว่าตนเองได้บรรลุถึงความรู้ ความสามารถตามที่ตนเองต้องการ (Self Actualization) (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2544 : 94)

ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และความสามารถในวิชาชีพทางการบริหารธุรกิจ ให้มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานทางธุรกิจ ให้มีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมในวิชาชีพ และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งทางภาควิชา ฯ ได้ผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามาแล้ว จำนวน 3 รุ่น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 6) ในปีการศึกษา 2543 ได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเมื่อสำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา เพศ ชั้นปี พบว่า นิสิตที่สาขาวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอน และด้านบริการทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีสอน และด้านบริการทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่ชั้นปีต่างกัน มีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านบริการวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีการสอน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา. 2543 : 76 - 77)

นอกจากนั้น ทางภาควิชา ฯ ยังไม่มีการวิจัยใด ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจว่า นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ จะมีความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรนี้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนิสิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อทางภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ภาควิชาบริหารธุรกิจ ได้นำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 - ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 35 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 35 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 34 คน รวมทั้งหมดจำนวน 104 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองบริการการศึกษา. 2545)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของนิสิต มีดังนี้

3.1.1 เพศ

1) ชาย

2) หญิง

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.01

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 - 4.00

3.1.3 ชั้นปีที่กำลังศึกษา

1) ปีที่ 2

2) ปีที่ 3

3) ปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านหลักสูตร

3.2.2 ด้านครูผู้สอน

3.2.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.5 ด้านการวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความพึงพอใจในการเรียนของนิสิต วิชาเอกการบัญชี หมายถึง ความรู้สึกที่ดี และความประทับใจในการเรียนวิชาการบัญชี ใน 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรเหมาะสมกับความสนใจและความสามารถของนิสิต จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทำให้นิสิตได้รับความรู้และความสามารถในวิชาชีพทางการบริหารธุรกิจ มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานทางธุรกิจ มีความรับผิดชอบและจริยธรรมในวิชาชีพบัญชี ลักษณะของหลักสูตรมีความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มีการฝึกงานที่เหมาะสม ลักษณะรายวิชาของหลักสูตร มีรายวิชาบัญชีทุกวิชาเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงที่เรียน รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาบังคับ หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต มีความเหมาะสม

1.2 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับความรอบรู้ และความสามารถของครูในเนื้อหาวิชาบัญชีที่สอน การเตรียมสอน ความสามารถในการตอบปัญหา ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และการสอน การให้การบ้าน การตรงต่อเวลา การอุทิศเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นิสิตนอกเหนือจากชั้นเรียน การสอดแทรกจริยธรรมคุณธรรม ความมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพกับความเป็นครู และการมีเหตุผลรับฟังความคิดเห็นของนิสิต

1.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับการชี้แจงรายละเอียดของแผนการสอนในการเรียนทุกรายวิชาก่อนสอน การเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละวิชา การนำความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาบัญชีที่เรียนมาสอน การยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการบัญชีประกอบการสอน การกระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นซักถามขณะทำการสอน การเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย การให้นิสิตค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และการดูงานนอกสถานที่ที่เกี่ยวกับงานบัญชี

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับรายวิชาที่เรียน ทำให้นิสิตเกิดความรู้และทักษะต่าง ๆ เครื่องคอมพิวเตอร์มีเพียงพอกับจำนวนนิสิต และอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ความทันสมัยของเอกสารและตำราเรียน ห้องสมุดมีตำราเรียนและเอกสารทางการบัญชีเพื่อการค้นคว้าอย่างเพียงพอ และการใช้บริการจากสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียน

1.5 ด้านการวัดและการประเมินผล หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตเกี่ยวกับเกณฑ์ และวิธีการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนและเหมาะสมกับรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับรายวิชา การ

แจ้งผลการสอบ การชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบ ความยุติธรรมต่อผู้เรียน ข้อสอบมีลักษณะครอบคลุมกับเนื้อหาที่เรียนทุกด้าน มีคำถามชัดเจน มีปริมาณเหมาะสมกับเวลาที่สอบ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาบัญชีที่เรียน ข้อสอบวัดความรู้ ความเข้าใจทางบัญชี และวัดความจำของนิสิต

2. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี หมายถึง การเรียนการสอนที่มีโครงสร้างของหลักสูตรไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต วิชาเฉพาะด้านไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต วิชาโทไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต โดยใช้เวลาศึกษา 4 ปีการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ซึ่งหนึ่งภาคการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้นและภาคปลาย มีเวลาเรียนแต่ละภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจจะให้มีภาคฤดูร้อนได้

3. นิสิตระดับปริญญาตรี หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2545

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนิสิตที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมของทุกรายวิชารวมกัน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 โดยแบ่งระดับเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.01

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 – 4.00

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

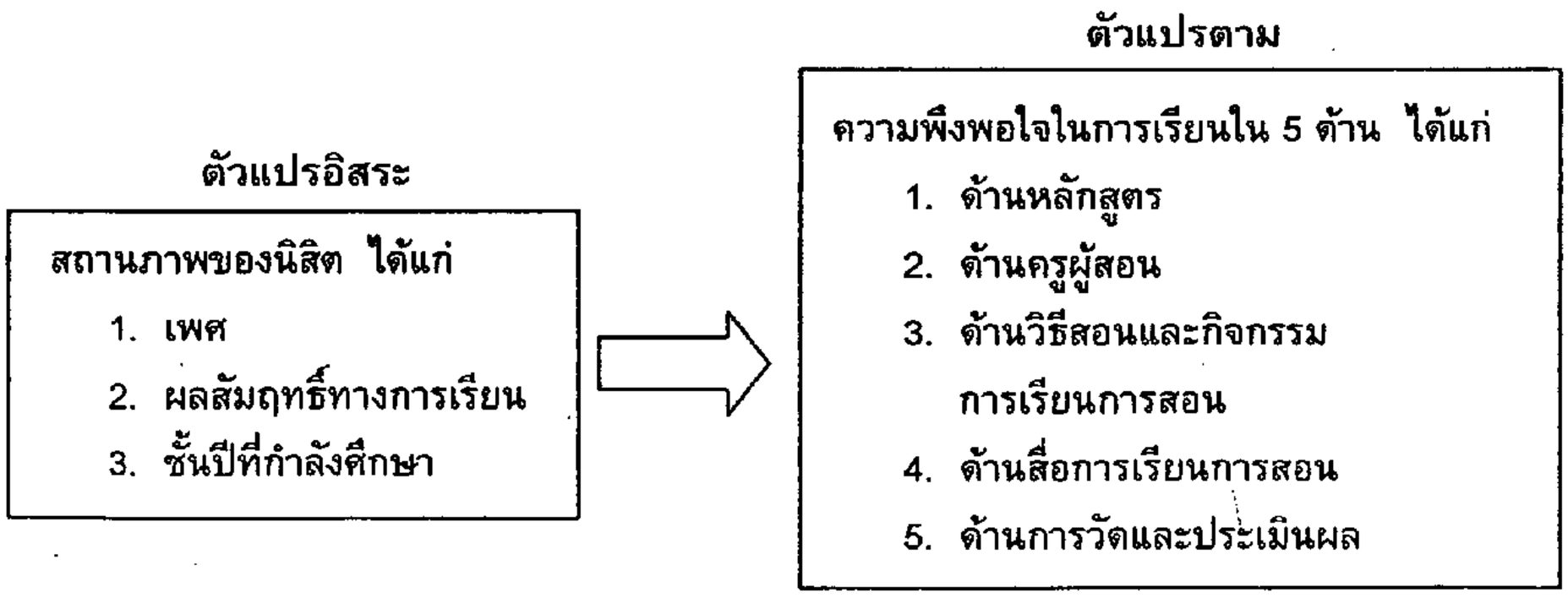

สมมุติฐานการวิจัย

1. นิสิตที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน
2. เอกสารที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
   - 3.1 โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกบัญชี ภาคปกติ
   - 3.2 หลักสูตร
   - 3.3 ครูผู้สอน
   - 3.4 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
   - 3.5 สื่อการเรียนการสอน
   - 3.6 การวัดผลและประเมินผล
   - 3.7 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบัญชี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
   - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียน

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักจิตวิทยาได้กล่าวถึงความพึงพอใจดังนี้

มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง ถ้ามีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ในการทำกิจกรรม

วอลเลอร์สเตน (Wallerstein. 1971 : 256) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายและอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนแต่สามารถคาดคะเนได้ มีหรือไม่มีจากการสังเกตพฤติกรรมของคนเท่านั้น การที่จะทำให้คนเกิดความพึงพอใจจะต้องศึกษาปัจจัย และองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุแห่งความพึงพอใจนั้น

กู๊ด (Good. 1973 : 320) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า คุณภาพหรือระดับความพอใจซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติของบุคคลต่อกิจกรรม

1.2 ความหมายของการเรียนรู้

นักวิชาการได้ให้คำจำกัดความของการเรียนรู้ ดังนี้

บาวเวอร์ (กันยา สุวรรณแสง. ม.ป.ป. ; อ้างอิงจาก Bower. 1956) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดกิจกรรม หรือเป็นกระบวนการที่ทำให้กิจกรรมเปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นผลของการตอบสนองต่อสภาพการณ์หนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ปฏิกิริยาตามธรรมชาติ ไม่ใช่วุฒิภาวะ และไม่ใช่สภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกายชั่วคราว อันเนื่องมาจากความเหนื่อยล้าหรือฤทธิ์ยา

ครอนบัค (Cronbach. 1963) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการได้มีประสบการณ์ (Learning is shown by a change in behavior as a result of experience.)

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1975) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรม ในการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (Learning is the process by which an activity is changed through responding to a situation.)

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2519 : 51) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า กิจกรรมของผู้เรียนที่ดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมของผู้เรียนและผู้สอนดำเนินการร่วมกัน

ชม ภูมิภาค (2523 : 209) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติที่ได้รับการเสริมแรง หรือเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ของบุคคล

อารีย์ พันธ์มณี (2532? : 33) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปจากเดิม ไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝน

เกียรติคุณ สิทธิชัย (2536 : 51) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการสังเกต พิจารณา การไตร่ตรอง และการแก้ปัญหาซึ่งควบคู่กันไปกับแรงจูงใจ อันเป็นผลให้เกิดปฏิกิริยาทางอารมณ์

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท (2538 : 56) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดย เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองบ่อยครั้งเข้า จนกลายเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นมาอย่างถาวร และลักษณะของการเรียนรู้นี้ เป็นลักษณะที่เกิดจากประสบการณ์ หรือ

การฝึกฝนอันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย โดยมีสมองหรือประสาทสัมผัสของมนุษย์เป็นจักรกลที่สำคัญ สมองจะมีการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ในร่องของสมอง เมื่อบุคคลได้เผชิญกับปัญหาหรือประสบการณ์ใด ๆ มนุษย์พยายามดึงเอาสิ่งเร้าที่ตนได้เก็บสะสมไว้ในร่องสมองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยวิธีการแสดงออก อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้นั่นเอง

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ (สุวัฒน์ วงศ์รัตนะ. 2544 : 92 - 94)

เนื่องจากแนวความคิดของนักจิตวิทยา และนักการศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากความเชื่อในกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) และนักจิตวิทยาแต่ละคนก็มีฐานความคิดในทางทฤษฎีแตกต่างกัน ผู้เขียนจึงแยกแนวความคิดทางทฤษฎีของนักจิตวิทยาออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) และกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) (สุวัฒน์ วงศ์รัตนะ. 2544 : 2 - 3)

หลักการสำคัญที่นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อถือคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวโยงกันระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกับการตอบสนอง (Response) อย่างไรก็ดี นักจิตวิทยาแต่ละคนจะเรียกชื่อทฤษฎีของตนเองแตกต่างกันออกไป โดยมีส่วนอธิบายปลีกย่อย และจุดเน้นที่แตกต่างกัน นักจิตวิทยาที่เป็นบุคคลสำคัญ ๆ ในกลุ่ม ได้แก่ พาฟลอฟ (Pavlov. 1849 – 1936) วัทสัน (Watson. 1478 – 1958) ธอร์นไดค์ (Thorndike. 1874 – 1949) และสกินเนอร์ (Skinner.1904)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism) (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. 2526 : 129 - 130)

นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้ ได้แก่ โคเลอร์ (Kohler. 1786 - 1941) เลวิน (Lewin. 1890 - 1947) บรูเนอร์ (Bruner. 1915) และออกซูเบล (Ausubel. 1918) นักจิตวิทยาดังกล่าวนี้ สนใจที่จะศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการคิด การรับรู้ของบุคคลในช่วงที่เขากำลังเรียนรู้ ดังนั้น นักจิตวิทยากลุ่มนี้ จึงมิได้อยู่ที่สิ่งซึ่งสังเกตได้ หากแต่มุ่งไปยังกระบวนการคิด และยังให้ความสนใจกับความนึกคิด ความตั้งใจ (Intention) เป้าหมาย (Goal) ของบุคคล โดยมีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ต้องอาศัยทั้งสิ่งแวดล้อมและตัวผู้เรียนประสานสัมพันธ์กัน คือ ส่วนหนึ่งต้องมาจากความต้องการ ความตั้งใจ เป้าหมายของผู้เรียน มิใช่มีความสำคัญขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอกเท่านั้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2524 : 3)

นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มมนุษยนิยมนี้ ได้แก่ มาสโลว์ (Maslow) และโรเจอร์ส (Rogers) นักจิตวิทยาดังกล่าวนี้มีความเชื่อที่แตกต่างกันไปจากสองกลุ่มแรกอย่างมาก คือ การให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยเน้นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (Humanness) ในการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนย่อมจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการด้วยตัวของเขาเองและเขาจะสามารถตัดสินได้ด้วยตนเอง

แนวคิดของจอร์รารัด (Jourard.1972) ได้เสนอแนวความคิดของการเรียนรู้ในลักษณะ การเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้โดยอิสระ หมายถึง ผู้เรียนควรจะเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง (Learn by himself) เพราะผู้เรียนย่อมทราบความต้องการ (Need) ที่แท้จริง และทราบถึงศักยภาพของตนเอง และร่วมรับผิดชอบที่จะทำให้การเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด

1.4 องค์ประกอบการเรียนรู้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2524 : 3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้ไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. วิธีการควบคุมพฤติกรรม (Control) หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องอาศัยสภาพการณ์และเงื่อนไข (Condition) ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้การควบคุมพฤติกรรมได้ผลดี

2. วิธีการตกแต่งพฤติกรรม (Shaping) หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยเทคนิคการใช้แรงเสริม (Reinforcement) ควบคู่กันไปด้วยการตกแต่งพฤติกรรมที่เหมาะสม อันจะทำให้ได้รับผลของการเรียนรู้ตามที่เรามีความต้องการ

อารีย์ พันธ์มณี (2538? : 89) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motive) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ เพราะเป็นตัวจักรที่สำคัญหรือเป็นต้นตอที่แท้จริงของพฤติกรรม

2. สิ่งจูงใจ (Incentive) เป็นสิ่งที่ลดความเครียดและนำไปสู่ความพึงพอใจในการเรียนรู้ นักจิตวิทยาเชื่อว่า สิ่งจูงใจจะเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจของการเรียนรู้

3. อุปสรรค (A Barrier or Block) นับเป็นพื้นฐานสำคัญอีกประการหนึ่ง เนื่องจากอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางย่อมทำให้เกิดปัญหาทำให้ผู้เรียนพยายามทำซ้ำ ๆ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อฟันฝ่าอุปสรรคนั้นไปสู่เป้าหมายให้ได้

4. กิจกรรม (Activity) เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เราทราบว่า ใครเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด ช้าหรือเร็วอย่างไร และเป็นสิ่งที่อาจใช้อ้างอิง (Infer) ไปถึงความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจที่ซ่อนเร้าอยู่

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2538 : 13 - 14)

กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงขึ้นที่ถนนประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2492 โดยรับผู้ที่เรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาเรียนต่อตามหลักสูตร 3 ปี เมื่อจบแล้วได้รับวุฒิประกาศนียบัตรครูประถม (ป.ป.) และถ้าเรียนต่อจากหลักสูตร 3 ปี ไปอีก 2 ปี จะได้รับประกาศนียบัตรครูมัธยม (ป.ม.) ในขณะนั้นอาชีพครูมีวุฒิสูงสุดเพียงแค่ ป.ม. เท่านั้น ทำให้เกิดความล้าหลังในการประกอบอาชีพครู และในวงการศึกษาของไทยก็ขาดแคลนครูเป็นอย่างมาก ผู้ที่เป็นครูพอได้วุฒิ ป.ม. แล้ว ก็หันเหไปศึกษาวิชากฎหมาย ครั้นได้รับปริญญาทางกฎหมายแล้วก็ลาออกจากการเป็นครู ยิ่งทำให้ครูขาดแคลนมากยิ่งขึ้น จึงได้เชิญผู้รู้ทางการศึกษามาร่วมประชุมเพื่อหาทางแก้ปัญหา ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ได้เสนอให้จัดตั้งวิทยาลัยวิชาการขึ้น ให้มีการสอนถึงขั้นปริญญา ดังนั้นในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น และประกาศรวม โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถนนประสานมิตร เข้ากับวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และได้ตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2497 ได้ขยายวิทยาเขตไปตั้งในสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

พ.ศ. 2498 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน และวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน (สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2533)

พ.ศ. 2510 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก (สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2533)

พ.ศ. 2511 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม และวิทยาลัยวิชาการศึกษา สงขลา

พ.ศ. 2512 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร

พ.ศ. 2513 ตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา พลศึกษา (สิ้นสุดใน พ.ศ. 2532)

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และต้องการจะขยายการจัดการศึกษาในสาขาอื่น ๆ ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร จึงดำเนินการเพื่อยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย และได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517 ทำให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาและประสาทปริญญาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม

สำหรับชื่อศรีนครินทรวิโรฒนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้แก่มหาวิทยาลัย มีความหมายว่า "มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร"

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังคงใช้สีและตราของวิทยาลัยวิชาการศึกษา เป็นสีและตราประจำมหาวิทยาลัยคือ สีเทา-แดง สีเทาเป็นสีของสมอง หมายถึง ความคิด สีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง ความกล้าหาญ ดังนั้นเมื่อรวมสีเทาและสีแดง จึงหมายถึง คิดอย่างกล้าหาญหรือกล้าหาญที่จะคิด

ตราของมหาวิทยาลัยใช้รูปกราฟที่เขียนแทนสมการทางคณิตศาสตร์ $y = e^x$ เส้นกราฟของสมการดังกล่าวนี้ มีแต่จะขยายเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สุด อันเป็นกราฟที่แทนความหมายถึง ความเจริญงอกงาม ตรงกับปรัชญาการศึกษาที่ว่า การศึกษาคือ ความเจริญงอกงาม และตรงกับภาษาบาลีว่า สิกขา วิรุฬหิ สัมปัตตา ซึ่งความเจริญงอกงามนี้มหาวิทยาลัยเน้นทั้งด้านความรู้และคุณธรรม

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ซึ่งประกอบด้วย คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลาง สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักคอมพิวเตอร์ สำนักงานอธิการบดี และสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 1 - 2)

ปรัชญาของคณะสังคมศาสตร์

"มุ่งหวังที่จะพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรอบรู้ในวิชาการ และมีความรับผิดชอบในการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคม"

ประวัติคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในระยะที่เป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา คณะสังคมศาสตร์ ยังมิได้แยกออกมาเป็นหน่วยงานอิสระเรียกชื่อว่า คณะวิชามนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ ซึ่งในระยะนั้นประกอบด้วยแผนกวิชาทั้งหมด 7 แผนก คือ

1. แผนกวิชาภาษาและวรรณคดีไทย
2. แผนกวิชาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ
3. แผนกวิชาภูมิศาสตร์
4. แผนกวิชาประวัติศาสตร์
5. แผนกวิชาสังคมวิทยาและวัฒนธรรม
6. แผนกวิชาศิลปและวัฒนธรรม
7. แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยแล้ว แผนกวิชาต่าง ๆ ของคณะมนุษยธรรมศึกษาและสังคมศาสตร์ ได้เปลี่ยนเป็นภาควิชา แยกเป็นสังกัดในคณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์

จากการประกาศของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ เกี่ยวกับเรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2518 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนที่ 166 วันที่ 21 สิงหาคม 2518) วันที่ 22 สิงหาคม นั้น ถือได้ว่าเป็นวันกำเนิดของคณะสังคมศาสตร์ โดยมีภาควิชาในสังกัดคณะรวมทั้งสิ้น 6 ภาควิชา คือ

1. ภาควิชาบริหารธุรกิจ
2. ภาควิชาประวัติศาสตร์
3. ภาควิชาภูมิศาสตร์
4. ภาควิชารัฐศาสตร์
5. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
6. ภาควิชาสังคมวิทยา

ในปัจจุบันภาควิชาบริหารธุรกิจ มีการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น 5 เอกวิชา ได้แก่

1. เอกวิชาการบัญชี
2. เอกวิชาการตลาด
3. เอกวิชาการจัดการ
4. เอกวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม
5. เอกวิชาการเงินการธนาคาร

ความรับผิดชอบของคณะสังคมศาสตร์

1. ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และความสามารถในสาขาวิชาทางด้านสังคมศาสตร์ และให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ
2. ผลิตนักวิชาการและนักปฏิบัติการ ตามความต้องการของวงการธุรกิจอุตสาหกรรม การเกษตร การศึกษา และการพัฒนาชุมชน
3. ผลิตนักวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการวางแผน และการดำเนินการพัฒนาประเทศ
4. ร่วมงานกับคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในการจัดสอนวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรี
5. รับผิดชอบร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย เพื่อทำการสอนวิชาเอกและวิชาโทตามหลักสตรการศึกษาบัณฑิต
6. รับผิดชอบร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย เพื่อทำการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก
7. ร่วมงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

3. เอกสารที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

3.1 โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539 : 1 – 22)

หลักการและเหตุผล

ภาควิชาบริหารธุรกิจ ได้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรทางธุรกิจมาเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา มีหลักสูตรต่าง ๆ คือ การศึกษาบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกการบัญชี ศิลปศาสตรบัณฑิตวิชาเอกการตลาด บริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการบัญชี บริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกการตลาดและการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจศึกษา สำหรับหลักสูตรในระดับปริญญาตรีที่กล่าวมาแล้วนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปีทั้งสิ้น จากประสบการณ์ของคณาจารย์ในภาควิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีมาเป็นเวลา 20 ปี จึงเห็นว่า สมควรอย่างยิ่งที่ภาควิชาบริหารธุรกิจจะสามารถหล่อหลอมนิสิตด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งสามารถปลูกฝังทัศนคติ ความรักในอาชีพ ความมีจิตสำนึกที่ดีในปรัชญาของสถาบัน ความมีคุณธรรม ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของผู้ที่จะเข้าไปดำเนินชีวิตร่วมอยู่ในสังคมมนุษย์ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ภาควิชาบริหารธุรกิจจึงขอเสนอเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ซึ่งเป็นหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ทั้งนี้ภาควิชาบริหารธุรกิจมั่นใจว่า จะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานสนองตอบต่อสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบัน และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพทางการบริหารธุรกิจ
2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความคิดสร้างสรรค์ผลงานทางธุรกิจ
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมในวิชาชีพ
4. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง

กำหนดการเปิดสอน

ภาควิชาบริหารธุรกิจ จะเริ่มเปิดในปีการศึกษา 2539

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ประกอบด้วยวิชาต่อไปนี้

ก.	วิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	40	หน่วยกิต
ข.	วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	79	หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานวิชาเอก	46	หน่วยกิต	
	วิชาเอก ไม่น้อยกว่า	33	หน่วยกิต	
	วิชาเอกบังคับ	27	หน่วยกิต	
	วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต	
ค.	วิชาโท	ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
ง.	วิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	3	หน่วยกิต
	รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	140	หน่วยกิต

ก. วิชาศึกษาทั่วไป

กำหนดให้เรียนในกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้ ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต

1. กลุ่มภาษา (10 หน่วยกิต)

1.1 ภาษาไทย 4 หน่วยกิต

ทย 101 ทักษะทางภาษา 1	2(2-0)
ทย 102 ทักษะทางภาษา 2	2(2-0)

1.2 ภาษาต่างประเทศ 6 หน่วยกิต ให้เลือกเรียนภาษาใดภาษาหนึ่ง

1.2.1 ภาษาอังกฤษ

อก 101 ภาษาอังกฤษ 1	3(3-0)
อก 102 ภาษาอังกฤษ 2	3(3-0)

1.2.2 ภาษาฝรั่งเศส

ฝศ 101 ภาษาฝรั่งเศส 1	3(2-2)
ฝศ 102 ภาษาฝรั่งเศส 2	3(2-2)

1.2.3 ภาษาเยอรมัน

ยม 101 ภาษาเยอรมัน 1	3(2-2)
ยม 102 ภาษาเยอรมัน 2	3(2-2)

2. กลุ่มมนุษยศาสตร์ 6 หน่วยกิต

บร 101 สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า	2(2-0)
มน 101 มนุษย์กับความงาม	2(2-0)
มน 102 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม	2(2-0)

3. กลุ่มสังคมศาสตร์ 6 หน่วยกิต

สศ 101 มนุษย์กับอารยธรรม	2(2-0)
สศ 102 มนุษย์กับสังคม	2(2-0)
สศ 103 มนุษย์กับโลกปัจจุบัน	2(2-0)

4. กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 6 - 7 หน่วยกิต

สำหรับผู้ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร์บัณฑิต (ศศ.บ.) 6 หน่วยกิต

คณ 101 คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์	2(2-0)
วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2-0)

สำหรับผู้ศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) 7 หน่วยกิต

คพ 101 คอมพิวเตอร์และการประมวลผลข้อมูล	3(3-1)
วท 101 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
วท 102 วิทยาศาสตร์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(2-0)

5. กลุ่มพลศึกษา 4 หน่วยกิต

พล 101 การสร้างเสริมคุณภาพชีวิต	2(2-0)

และเลือกเรียนรายวิชาพลศึกษาจาก หลักสูตรขั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 หน่วยกิต

รายวิชาเลือก

เลือกเรียนวิชาศึกษาทั่วไปอื่นๆ ของคณะสังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ที่ยังไม่ได้เรียนจนได้จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต

สำหรับวิชาศึกษาทั่วไปของคณะสังคมศาสตร์ ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

ธร 251	ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
ศฐ 100	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย	2(2-0)
ศฐ 101	เศรษฐกิจไทยปัจจุบัน	2(2-0)
ภม 102	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2(2-0)
ภม 103	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	2(2-0)
ภม 104	มนุษย์และสิ่งแวดล้อม	2(2-0)
สค 101	สังคมวิทยาเบื้องต้น	2(2-0)
สค 102	ประชากรศึกษา	2(2-0)
สค 103	สังคมวิทยาชุมชน	2(2-0)
สค 111	สังคมไทย	2(2-0)
รฐ 100	การเมืองเบื้องต้น	2(2-0)
ปศ 100	พื้นฐานอารยธรรมไทย	2(2-0)
ปศ 101	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	2(2-0)

วิชาเลือกหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของคณะมนุษยศาสตร์ได้แก่ รายวิชาต่อไปนี้

จต 101	จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน	2(2-0)
ดร 101	ดนตรีไทย	2(2-0)
ดร 102	สังคีตนิยม	2(2-0)
ทย 103	วาทการ	2(2-0)
ปญ 101	ปรัชญาเบื้องต้น	2(2-0)
ศล 111	พุทธศาสตร์	2(2-0)
ศล 101	ศิลปะกับมนุษย์	2(2-0)

ข. วิชาเฉพาะด้าน

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 79 หน่วยกิต

1. วิชาพื้นฐานวิชาเอก 46 หน่วยกิต

กง 231	การเงินธุรกิจ	3(3-0)
กต 241	หลักการตลาด	3(3-0)
ธร 252	ธุรกิจเบื้องต้น	2(2-0)
ธร 253	สถิติธุรกิจ	3(2-2)
ธร 254	หลักการบริหารธุรกิจ	3(3-0)
ธร 255	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	3(3-0)
ธร 256	นโยบายธุรกิจ	3(3-0)
ธร 257	กฎหมายธุรกิจ	3(3-0)
ธร 351	การบริหารการผลิต	3(3-0)

ธร 352	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางธุรกิจ	3(2-2)
ธร 353	การภาษีอากร	3(3-0)
ธร 354	การฝึกงาน	
ธร 361	การบริหารทรัพยากรมนุษย์	3(3-0)
บช 221	หลักการบัญชี	3(3-0)
ศฐ 110	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	2(2-0)
ศฐ 111	เศรษฐศาสตร์จุลภาค 1	3(3-0)
ศฐ 112	เศรษฐศาสตร์มหภาค 2	3(3-0)

<u>หมายเหตุ</u> นิสิตวิชาเอกการบัญชีที่เลือกเรียนวิชาโทเศรษฐศาสตร์ ต้องเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ ที่เปิดภายในมหาวิทยาลัยนี้ให้ครบ 46 หน่วยกิต

2. วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต

2.1 วิชาเอกบังคับ 27 หน่วยกิต

บช 321	การบัญชีชั้นกลาง 1	3(3-0)
บช 322	การบัญชีชั้นกลาง 2	3(3-0)
บช 323	การบัญชีต้นทุน 1	3(3-0)
บช 324	การบัญชีต้นทุน 2	3(3-0)
บช 325	การบัญชีภาษีอากร	3(3-0)
บช 421	ระบบบัญชี	3(3-0)
บช 422	การบัญชีชั้นสูง	3(3-0)
บช 423	การสอบบัญชี	3(3-0)
บช 425	การวิเคราะห์งบการเงิน	3(3-0)

2.2 วิชาเอกเลือก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

บช 326	การบัญชีธุรกิจบริการ	3(3-0)
บช 327	การบัญชีรัฐบาล	3(3-0)
บช 328	การตรวจสอบและการควบคุมภายใน	3(3-0)
บช 329	ทฤษฎีบัญชี	3(3-0)
บช 424	การวางแผนและควบคุมกำไร	3(3-0)
บช 426	การประมวลข้อมูลทางบัญชีโดยคอมพิวเตอร์	3(2-2)
บช 427	ปัญหาการสอบบัญชี	3(3-0)
บช 428	ปัญหาการภาษีอากร	3(3-0)
บช 429	สัมมนาการบัญชี	3(3-0)

ค. วิชาโท

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนจากกลุ่มวิชาโทต่าง ๆ ที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย

ง. วิชาเลือกเสรี

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่าจำนวน 3 หน่วยกิต โดยเลือกเรียนจากรายวิชาที่เปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่นิสิตเลือกเรียน

ความหมายของเลขรหัสวิชา

เลขรหัสวิชามีตัวเลขสามตัว

เลขตัวแรก	หมายถึง	ชั้นปี	
เลขตัวที่สอง	2	หมายถึง	การบัญชี
เลขตัวที่สอง	3	หมายถึง	การเงิน
เลขตัวที่สอง	4	หมายถึง	การตลาด
เลขตัวที่สอง	5	หมายถึง	ธุรกิจ
เลขตัวที่สอง	6	หมายถึง	การบริหารงานบุคคล
เลขตัวที่สาม	คือ	ลำดับที่ของเลขตัวที่สอง	

3.2 หลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

บ๊อบบิท (Bobbitt. 1918 : 42) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า รายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำ และมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ให้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

ทาบา (Taba. 1962 : 10) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะ การเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

นักลีย์ และอีแวนส์ (Neagley & Evans. 1967 : 2) ได้กล่าวความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งโรงเรียนหรือสถานการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

จอนห์นสัน (Johnson. 1970 - 1971 (No. 6) : 25) ได้กล่าวความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เกี่ยวข้องไม่เฉพาะกับสิ่งที่นักเรียน จะต้องกระทำในสถานการณ์การเรียนรู้เท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เขาจะต้องเรียนรู้ (หรือสามารถทำได้) อันเป็นผลมาจากสิ่งที่เขากระทำด้วยหลักสูตร ได้แก่ สิ่งที่เป็นผลตามมาไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้น หลักสูตรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความคาดหวังหรือความตั้งใจ และถ้าจะกล่าวให้เฉพาะลงไปอีกก็คือมันเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ตั้งใจเอาไว้ และมุ่งหวังจะให้บรรลุโดยผ่านทางการสอน นั่นคือ ผ่านทางประสบการณ์ที่จัดให้ ผ่านทางสิ่งที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ผู้เรียนจะกระทำ

กู๊ด (Good. 1973 : 157) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบ หรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ

วิลเลอร์ (Wheeler. 1974 : 2) ได้กล่าวความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ

เลเซอร์ และอเลคซานเดอร์ (Saylor & Alexander. 1974 : 6) ได้กล่าวความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้แก่บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือจุดหมายที่วางไว้โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ

สุมิตร คุณากร (2518 : 2) ได้กล่าวความหมายของหลักสูตรไว้ว่า โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ (2521 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า แผนหรือแนวทางการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งมวลตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อให้เยาวชนหรือ

พลเมืองของประเทศได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า ข้อกำหนดว่าด้วยจุดหมาย แนวทางวิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทัศนคติ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตร

ทาบา (Taba. 1962 : 422) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรประกอบด้วย

1. ความมุ่งหมาย (Objectives) เป็นแนวทางในการสอน และเพื่อกำหนดว่าต้องการให้นักศึกษาเป็นคนอย่างไร หรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร

2. เนื้อหาวิชา (Contents) เป็นการเลือกสรรและจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่าการดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด

โบแชมป์ (Beauchamp. 1981 : 197) ได้กล่าวถึงหลักสูตรมี 3 ระบบ คือ

1. ระบบเนื้อหา
2. ระบบการสอน
3. ระบบของการประเมินผล

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษามี 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

พจน์ สะเพียรชัย (2525 : 71 - 78) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรมี 6 ส่วน คือ

1. ปรัชญาการศึกษา
2. ความมุ่งหมาย
3. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับสอนแต่ละวิชา
4. กระบวนการเรียนการสอน
5. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน
6. การบริหารหลักสูตรและการบริหารวิชาการ

ธำรง บัวศรี (2532 : 8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่นักศึกษาหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ผู้สอนต้องการให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ หลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้นักศึกษาได้รับ

4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษามีพัฒนาการทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้

5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา ที่ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนการสอน

ความมุ่งหมายของหลักสูตร

1) ความสำคัญของจุดมุ่งหมาย

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 203 - 204) ได้กล่าวความสำคัญของจุดมุ่งหมายไว้ว่า

1.1 เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระ ที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

1.2 เป็นแนวทางให้ครูได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน

1.3 บอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่า เขาควรจะเรียนรู้อะไรบ้าง ในลักษณะนี้จะช่วยให้นักเรียนได้เตรียมตัวเป็นการล่วงหน้า

1.4 เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

1.5 บอกให้สาธารณชนได้ทราบว่า หลักสูตรมีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรภายในชุมชน

1.6 เป็นแนวทางในการบริหารงานของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาว่า ควรจะมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

2) ระดับของจุดมุ่งหมาย

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 61 - 62) ได้กล่าวถึงระดับของจุดมุ่งหมายไว้ว่า

2.1 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับชาติ

2.2 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับการศึกษาหรือประเภทการศึกษา

2.3 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับหลักสูตร

2.4 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับกลุ่มวิชา / กลุ่มประสบการณ์

2.5 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับรายวิชา

2.6 จุดประสงค์ของการศึกษาในระดับการเรียนการสอน

ตาราง 1 ระดับจุดประสงค์ทางการศึกษา

ระดับ จุดประสงค์	คำศัพท์ที่ใช้	ตัวอย่าง
ระดับชาติ	เป้าประสงค์ (Goals)	คนไทยทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะได้รับการศึกษาและพัฒนาชีวิตตามความสามารถของตนอย่างเต็มที่ คนไทยย่อมมีโอกาสปรับปรุงให้รอดพ้นจากความทุกข์ยาก และความเขลา รู้รอบเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง
ระดับการศึกษา	จุดมุ่งหมาย (Purposes)	มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ
ระดับหลักสูตร	จุดหมาย (Aims)	เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
ระดับกลุ่มวิชา	จุดประสงค์ (ทั่วไป) (Subject Area Objectives)	เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักภาษา และความสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะกับวัย (กลุ่มวิชาภาษาไทย)
ระดับรายวิชา	จุดประสงค์ (รายวิชา)	เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของวรรณกรรมพื้นบ้าน
ระดับการเรียนการสอน	จุดประสงค์การเรียนรู้/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Instructional Objectives Behavioral Objectives)	เพื่อกำหนดสิ่งของสองหมู่ สามารถบอกจำนวนของทั้งหมดเมื่อนำมารวมกันได้

3) การจัดประเภทจุดมุ่งหมาย

นอกจากจะจัดประเภทจุดมุ่งหมายของหลักสูตรออกเป็นระดับต่าง ๆ แล้ว เพื่อความสมดุลในการพัฒนาผู้เรียน จึงสมควรที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประเภทของหลักสูตร ตามลักษณะการจัดประเภทที่เสนอไว้โดย บลูม (Bloom. 1956) แดรทโวล (Krathwohl. 1964) และแฮร์โรว์ (Harrow. 1972) ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 พุทธิปริเขตหรือพุทธพิสัย (Cognitive Domain)

พุทธพิสัย เป็นจุดมุ่งหมายที่รวมถึงการเรียนรู้ทางด้านความรู้ ความคิดและการแก้ปัญหา ซึ่งแบ่งตามลำดับความซับซ้อนจากน้อยไปหามาก ดังนี้

1) ความรู้ ได้แก่ ให้ความหมายได้ บอกเรื่องราวได้ บอกชื่อได้ ตั้งชื่อเรื่องได้ จับคู่ได้ เขียนรายงานได้ กล่าวเป็นข้อความหรือถ้อยคำได้ เลือกได้ เขียนโครงร่างได้

2) ความเข้าใจ ได้แก่ แยกแยะได้ อธิบายได้ แปลความได้ เปลี่ยนข้อความได้ ให้เหตุผลได้ ขยายความได้ คาดคะเนได้ สรุปความได้ ย่อความได้ อ้างอิงได้ ยกตัวอย่างได้ ทำนายได้ เขียนข้อความได้

3) การนำไปใช้ ได้แก่ ปฏิบัติได้ แสดงได้ เตรียมการได้ ผลิตได้ เปลี่ยนแปลงได้ สาธิตได้ คำนวณได้ ใช้สิ่งต่าง ๆ ได้ สัมพันธ์เรื่องราวได้ คิดค้นได้ ทำให้ดูได้

4) วิเคราะห์ ได้แก่ แยกแยะได้ แบ่งกลุ่มได้ อ้างอิงได้ แสดงเป็นแผนภาพได้

5) สังเคราะห์ได้ ได้แก่ รวบรวมได้ จัดกลุ่มได้ รวมกันได้ ประกอบสิ่งต่าง ๆ ได้ สร้างสรรค์ได้ ออกรูปแบบได้ อธิบายได้ จัดระเบียบใหม่ได้ ร่างแผนการได้

6) ประเมิน ได้แก่ เกิดความซาบซึ้ง เห็นความแตกต่างเปรียบเทียบได้ สรุปความได้ วิจารณ์ได้ บรรยายได้ แยกแยะได้ ตัดสินได้ อธิบายได้ แปลความได้ สัมพันธ์เรื่องราวได้ สรุปย่อได้

3.2 จิตปริเขตหรือจิตพิสัย (Affective Domain)

จิตพิสัย เป็นจุดมุ่งหมายที่รวมถึงการเรียนรู้ทางด้านเจตคติ ค่านิยม ความสนใจ และความซาบซึ้ง ขบวนการที่เกิดขึ้นภายในบุคคล ดังกล่าวแยกออกเป็นลำดับขั้นต่าง ๆ ดังนี้คือ

1) การรับ ได้แก่ สอบถาม ทำตาม ให้ ยึดถือ เลือกบรรยาย ชี้ บอกตำแหน่งที่ตั้ง บอกชื่อ ตอบ

2) การมีปฏิกิริยาโต้ตอบ ได้แก่ ตอบ ช่วยเหลือ ทำตาม เสนอ อ่าน อภิปราย ปฏิบัติ รายงาน เลือก เขียน

3) การสร้างค่านิยม ได้แก่ ทำให้เสร็จ อภิปราย ทำตาม เริ่ม ร่วมกระทำ เชื้อเชิญ ให้ข้อเสนอ อ่าน รายงาน มีส่วนร่วม ศึกษา

4) การจัดระเบียบ ได้แก่ จัดรวม เปรียบเทียบ ชี้ ผสมผสาน สั่งการ เปลี่ยนแปลง จัดระเบียบ เตรียมการ สัมพันธ์ สังเคราะห์

3.3 ทักษะปริเขตหรือทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ทักษะพิสัย เป็นจุดมุ่งหมายทางด้านทักษะในการเคลื่อนไหว การใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ลำดับของทักษะจากง่ายไปสู่ความซับซ้อนในการพัฒนา มีดังนี้คือ

1) ทักษะในการเคลื่อนไหวทางร่างกาย ได้แก่ การเคลื่อนไหวอย่างไม่ซับซ้อนของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย

2) การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวม ๆ กัน หมายถึง การประสานงานกันระหว่างประสาทสัมผัส เช่น การเห็น การได้ยิน กับการเคลื่อนไหวร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นแขนหรือขา เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวตามที่ต้องการ เช่น การรับลูกบอล การเล่นดนตรี

3) การสื่อสารโดยใช้ท่าทาง ได้แก่ การเคลื่อนไหวร่างกาย การใช้สีหน้า ภาษาใบ้

4) พฤติกรรมทางด้านภาษา แยกออกการพัฒนาจากง่ายไปหายากดังนี้ คือ การออกเสียง การสร้างเสียงและคำ การเปล่งเสียง การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรก็มีความสำคัญต่อการจัดเนื้อหามาก โครงสร้างนั้นเป็นสิ่งที่กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้ที่จะต้องจัดให้แก่ผู้เรียนในแต่ละปีหรือแต่ละภาคเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบที่นำมาใช้

1) ความหมายของโครงสร้างหลักสูตร

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 4) ได้กล่าวถึงความหมายของโครงสร้างหลักสูตรไว้ว่า กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรอันนี้มีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่เลือกเรียนตามถนัด และส่วนที่ให้เลือกเรียนได้อย่างเสรี อนึ่ง จะต้องมีการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มวิชานั้น ๆ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้แล้ว

ธำรง บัวศรี (2532 : 186) ได้กล่าวถึงความหมายของโครงสร้างหลักสูตรไว้ว่า แผนผังที่แสดงการแจกแจงของวิชา หรือกลุ่มวิชา (หรือกลุ่มประสบการณ์ ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนในแต่ละภาคเรียน และในแต่ละปีการศึกษา ตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงภาคเรียนสุดท้าย

2) ระบบการจัดโครงสร้างหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2542 : 207 - 209) ได้แบ่งระบบการจัดโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

2.1 ระบบรายปี ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้กันมาตั้งแต่ดั้งเดิม มีหลักว่าต้องให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาที่กำหนดทุกภาคเรียน โดยจัดเนื้อหาวิชาออกเป็นภาค ๆ เรียงตามลำดับก่อนหลัง และจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เพิ่มพูนสัมพันธ์กัน จำนวนชั่วโมงที่กำหนดเพื่อการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ มักจะถือเอาความสำคัญของวิชา และปริมาณของเนื้อหาที่ผู้เรียนจะต้องเรียนเป็นเครื่องกำหนด ระบบนี้มักมีปัญหาเรื่องการต่อรองเวลาโดยที่เจ้าของวิชาต่าง ๆ ก็ต้องการเวลาให้มากเข้าไว้ โครงสร้างจึงมักออกมาในรูปของการแจกแจงจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละวิชาในหนึ่งสัปดาห์

2.2 ระบบหน่วยกิต ระบบนี้เริ่มนำมาใช้เป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมูลนิธิคาร์เนกี เป็นระบบที่พยายามจะสร้างความมั่นใจคุณภาพของการศึกษา โดยกำหนดจำนวนชั่วโมงที่เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนขึ้นเป็นหน่วย เรียกว่า หน่วยกิต (Carnegie Unit of Instruction) คำว่า 1 หน่วยกิต มีค่าดังต่อไปนี้

ก. ถ้าเป็นการบรรยาย 1 หน่วยกิต เท่ากับในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีการสอน 1 ชั่วโมง และมีการศึกษาด้วยตนเองนอกชั้นเรียนอีก 2 ชั่วโมง ตลอดระยะเวลา 18 สัปดาห์ หรือ 1 ภาคการศึกษา

ข. ถ้าเป็นการปฏิบัติในห้องทดลอง 1 หน่วยกิต เท่ากับในหนึ่งสัปดาห์จะต้องมีการปฏิบัติในห้องทดลอง 2 - 3 ชั่วโมง และมีการศึกษาด้วยตนเองนอกชั้นเรียนอีก 1 ชั่วโมงตลอดระยะเวลา 18 สัปดาห์หรือ 1 ภาคการศึกษา

ค. ถ้าเป็นการปฏิบัติงานภาคสนามหรือฝึกงาน 1 หน่วยกิต เท่ากับในหนึ่งสัปดาห์จะต้องมีการปฏิบัติงานภาคสนามหรือฝึกงาน 3 - 6 ชั่วโมง และมีการศึกษาด้วยตนเองนอกชั้นเรียนอีก 1 ชั่วโมง ตลอดเวลา 18 สัปดาห์ หรือ 1 ภาคการศึกษา

เนื้อหาของหลักสูตร

1) ความหมายของเนื้อหา

ธำรง บัวศรี (2542 : 222) ได้กล่าวถึงความหมายของเนื้อหาไว้ว่า ข้อมูล ความรู้ หรือสิ่งอันเป็นสาระ ซึ่งได้ถูกเลือกสรรจากวิชาต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2) ประเภทของเนื้อหา

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอการพิจารณาประเภทของเนื้อหาได้ดังนี้

สมิท แสตนเลย์ และชอร์ (Smilth, Stanley & Shores 1950 : 274 - 277) ได้แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

ก. ประเภทสามัญทั่วไป (General Subject Matter) ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนาและการปกครอง อันก่อให้เกิดขนบประเพณีและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งบุคคลนำมาใช้ในครอบครัว วงงานและสังคม

h15240 3 ส. 3

ข. ประเภทที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Specialized Subject Matter) หมายถึง สิ่งที่จำต้องเรียนรู้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เพื่อการประกอบอาชีพทั่วไป และที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะ

ค. ประเภทที่เป็นข้อเท็จจริง เรื่องราวและหลักเกณฑ์ (Descriptive Subject Matter) อาจเรียกว่า เนื้อหาวิชาเชิงพรรณนา ซึ่งหมายถึง สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ง. ประเภทที่เกี่ยวกับค่านิยม (Normative Subject Matter) เนื้อหาวิชาประเภทนี้ครอบคลุมระเบียบข้อบังคับ กฎและมาตรฐานที่สังคมยึดถืออยู่

ทาบา (Taba. 1962 : 177 - 181) ได้แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

ก. ประเภทที่เป็นข้อเท็จจริงและกระบวนการ(Specific Facts and Processes) ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข้อมูลซึ่งแสดงถึงความเป็นจริงของธรรมชาติ รวมทั้งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีผู้กำหนดขึ้น

ข. ประเภทที่เป็นความคิดพื้นฐาน (Basic Ideas) เนื้อหาประเภทนี้ส่วนใหญ่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่ง

ค. ประเภทที่เป็นมโนทัศน์ (Concepts) เนื้อหาประเภทนี้รวบรวมเอาความคิดเบื้องต้นมาสรุปเป็นความคิดรวบยอด หรือที่เรียกว่ามโนทัศน์

ง. ประเภทที่เป็นระบบความคิด (System of Thought) เนื้อหาประเภทนี้เป็นประเภทสูงสุด กล่าวคือ เป็นเนื้อหาที่จะนำไปสู่ความเข้าใจระบบความคิดของศาสตร์ต่าง ๆ

3.3 ครูผู้สอน

ความหมายของครู

กู๊ด (Good. 1973 : 586) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า

1. ครู คือ บุคคลที่มีความสามารถในการแนะแนวและให้คำแนะนำทาง ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียนหรือนิสิตนักศึกษา

2. ครู คือ บุคคลที่ร่ำรวยด้วยประสบการณ์ต่าง ๆ และเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมีทั้งสองอย่าง และเป็นผู้ที่มีความสามารถช่วยเหลือ สามารถทำให้เกิดความเจริญงอกงาม หรือสามารถพัฒนาบุคคลอื่นที่เข้ามาติดต่อใกล้ชิดกับเขา

3. ครู คือ บุคคลที่เรียนจนจบหลักสูตรการศึกษาทางอาชีพเป็นครู และได้รับประกาศนียบัตรทางการสอน

4. ครู คือ ผู้ที่สามารถสั่งสอนคนอื่น

ชัยฤทธิ์ อิสรไกลศีล (2522 : 128) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครูเป็นผู้นำทางวิญญาณหรือเป็นผู้ยกระดับวิญญาณให้สูงขึ้นนั้น หมายถึง ครูเป็นผู้ฝึกฝนอบรมจิตใจเยาวชนของคนให้มีความรู้ มีสติปัญญาในการประกอบกิจการงาน และทำมาหาเลี้ยงชีพ จะเห็นได้ว่าเยาวชนที่ได้รับการอบรมฝึกฝนมาดีย่อมเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมนั้น ๆ และย่อมนำความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในด้านวัฒนธรรม การเมือง การปกครอง การเศรษฐกิจ การสังคม และอื่น ๆ มาสู่ประเทศชาติ

อิปษรศร ปลอดเปลี่ยว (2530 : 6 - 7) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า ครูมาจากคำว่า "ครุ" แปลว่า "หนัก" ที่ว่าหนักนั้น หมายถึง การทำงานของครูเป็นงานหนัก เพราะต้องอาศัยความรับผิดชอบสูง ต้องเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ กำลังสติปัญญา และคุณสมบัติ อื่น ๆ อีกมากมาย เพื่ออบรมสั่งสอนปลูกฝังลูกศิษย์ของตนให้เป็นคนมีความรู้ความสามารถ จริยธรรมอันดีงาม พร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ศิริ พรมดี และจาตุรนต์ วรรณนวล (2542 : 28) ได้กล่าวถึงความหมายของครูไว้ว่า "ครู" มาจากรากศัพท์ในภาษาบาลีว่า "ดุรุ – ครุ" ซึ่งแปลว่า หนัก สูง และจากภาษาสันสกฤตว่า ดุรุ ซึ่งแปลว่า ใหญ่ หนัก นอกจากนี้ "ครู" มาจากคำว่า "ครุ" ซึ่งเป็นคำเดียวกับ "คารวะ" ซึ่งแผลงเป็น "เคารพ" แปลว่า ตระหนักหรือซาบซึ้ง หรือรู้ได้ด้วยปัญญา "ครู" ซึ่งแปลว่า หนัก ย่อมหมายถึง ผู้ซึ่งผ่านการศึกษาค้นคว้ามาอย่างหนัก เพื่อสะสมความรู้เอาไว้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์และ "ครู" ย่อมเป็นผู้ที่ต้องอดทนอย่างหนักในการอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ สำหรับ "ครู" ในความหมายว่า ตระหนัก ได้แก่ ผู้ซึ่งมีปัญญามากเมื่อจะกระทำสิ่งใด ครูย่อมสามารถตระหนักได้ว่าสิ่งนั้นถูกหรือผิด ดีหรือเลว ควรหรือไม่ควร เมื่อตระหนักเช่นนี้แล้ว ครูจักเลือกทำแต่สิ่งที่เห็นว่าดี ว่าถูก ว่าควรทำ

ความสำคัญของครู

วิทยาลัยครูนครราชสีมา (2529 : 192) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า คนโดยทั่วไปมักเข้าใจว่าการเป็นครูนั้นใคร ๆ ก็เป็นได้ และเข้าใจว่างานของครูนั้น เป็นของง่าย ใคร ๆ ก็ทำได้ เพราะเหตุนี้นักเรียนที่สอบเรียนต่อที่ไหนไม่ได้แล้ว หรือที่คิดเห็นว่าคนเรียนไม่เก่งและไม่กล้าเสี่ยงสอบเข้ามหาวิทยาลัยแข่งขันกับคนอื่น ๆ จึงนิยมมาสอบเรียนครูกันอย่างล้นหลาม ทั้ง ๆ ที่ทราบดีว่าทุกวันนี้เรียนครูจบแล้วมีโอกาสจะตกงานสูง แท้ที่จริงแล้ว การเป็นครูนั้นเป็นได้ยาก จำเพาะแต่คนที่สมบูรณ์ด้วยพุทธิสมบัติและจริยสมบัติ คนที่บกพร่องในจริยสมบัติจะสั่งสอนและฝึกอบรมคนอื่นได้อย่างไรเล่า อย่างเก่งก็คงจะทำได้แค่สอนหนังสือให้กับคนอื่นเท่านั้น ถึงกระนั้นก็คงจะสอนให้ดีได้ยากอยู่นั่นเอง

สำนักงานโครงการพิเศษ เพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะ (2542 : 34) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า ในอดีต ทุกสังคมคนที่มีความรู้ ความฉลาดและประสบการณ์มากที่สุด จะมีบทบาทหน้าที่นอกเหนือไปจากการประกอบอาชีพตามปกติของตนเอง คือ การถ่ายทอดความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่มีให้กับคนรุ่นต่อไป คนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดหรือผู้สอน จะให้ความรู้และประสบการณ์ทุกด้านของสังคม ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนการต่อสู้และการทำมาหากิน โดยถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งของสังคมไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง คนที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเหล่านี้ จะเรียกว่า ผู้สอน ซึ่งในสังคมไทย ปัจจุบันเราใช้คำว่า "ครู" ซึ่งแปลว่า "คนที่ทำงานหนักมากกว่าคนอื่น ๆ" เพราะโดยปกติคนจะหน้าที่ในสังคมเพียงหน้าที่เดียว แต่คนที่ทำหน้าที่เป็นครูในอดีตนั้นจะต้องทำหน้าที่คือ หน้าที่ในการทำมาหากิน เพื่อเลี้ยงครอบครัวโดยปกติของตนเอง และจะต้องทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ลูกศิษย์อีกหน้าที่หนึ่งด้วย

ลักษณะของครูที่ดี

ผุธนู แสวงศักดิ์ (2505 : 85) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี คือ ครูจะต้องสนใจ เอาใจใส่ต่อปัญหาของนักเรียน คอยตอบปัญหาให้กระจ่าง แนะแนว รู้จักระงับอารมณ์ อดทน วางตัวเหมาะสม ไม่สนิทสนมกับเด็กมากเกินไป ไม่ทำให้ขายหน้า รู้จักชมเชย เปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลการสอน และตัดสินความดีงามของนักเรียนด้วยเหตุผล

2. มีความรักในอาชีพครู มีส่วนแนะนำเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเสมอ ปรับปรุงตนเองเสมอ ทันสมัยต่อความรู้และกิจกรรมของครู ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ มีความสามารถในอาชีพ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการสอน

3. มีจรรยาบรรณครู ไม่แพร่ข่าวลือ ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ไม่ขโมยผลงานของคนอื่น ไม่ให้ร้ายผู้อื่น มีมารยาทในการติดต่อราชการตามลำดับสายงานที่เกี่ยวข้อง ต้องรักษาความลับของนักเรียน ไม่นำผู้อื่นมานินทาให้นักเรียนฟัง

4. มีคุณสมบัติส่วนตัวดี มีความซื่อตรง มีสติปัญญาดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีความกระตือรือร้น เป็นกันเองกับนักเรียน สุภาพอ่อนโยน สุขภาพดี ตรงต่อเวลา ให้คะแนนเที่ยงตรง เข้าใจกฎระเบียบ และปฏิบัติโดยเคร่งครัด

5. มีรูปร่างท่าทางดี มีใบหน้าสะอาด ตัดผมเรียบร้อยสุภาพ เสื้อผ้าสะอาดเรียบร้อย และเหมาะกับกาลเทศะ รักษาท่าทางให้สง่างาม ไม่สูบบุหรี่หรือรับประทานอะไรระหว่างสอน

วรวิทย์ วศินสรากร (2519 : 50) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. ครูที่ดีไม่ควรนั่งสอนอยู่ที่โต๊ะตลอดเวลา ไม่ควรยืนพิงฝาหรือกระดานดำ ควรยืนอยู่กับที่หน้าชั้นขณะอธิบาย และเดินดูขณะนักเรียนปฏิบัติงาน

2. ครูที่ดีควรตั้งระเบียบข้อบังคับไว้แต่น้อย เพื่อให้ปฏิบัติได้จริง ๆ แต่ถ้าครูตั้งกฎอะไรไว้มาก ๆ ครูนั่นแหละจะเป็นผู้ลืมกฎเหล่านั้นเสียเอง

3. ครูที่ดีไม่ควรพูดกับกระดานดำ แต่หันหน้ามาพูดกับนักเรียน เพราะปกติคนเวลา จะสนทนากันย่อมต้องหันหน้าเข้าหากัน แต่ถ้าครูหันหลังเด็กอาจซุกซนหรือแอบหนีไปจากห้องเรียนก็ได้

4. ครูที่ดีต้องไม่คิดว่านักเรียนเป็นเหมือนกับกระดาษว่าง ๆ ที่ครูจะเขียนอะไรลงไปก็ได้ แต่ต้องคิดเสมอว่านักเรียนแต่ละคนไม่เหมือนกัน และมุนษยสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนการสอน

5. ครูที่ดีต้องไม่ส่งเสียงดังเอะอะ ควรพูดให้เสียงดังพอเหมาะกับชั้นเรียนและชัดเจน

6. ครูที่ดีไม่ควรจับตาดูนักเรียนคนใดคนหนึ่งหรือจุดใดจุดหนึ่งโดยเฉพาะ ครูจะต้องกวาดสายตาให้ทั่วห้องเรียน นักเรียนมักจะเชื่อถือครูที่มองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างในห้องเรียน

7. ครูที่ดีไม่ควรบอกใบ้คำตอบหรือแนะนำคำตอบให้แก่นักเรียน และไม่ควรให้ตอบดัง ๆ พร้อมกัน เพราะครูจะไม่สามารถทราบได้ว่านักเรียนของตนมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เพียงใด

8. ครูที่ดีจะต้องพูดภาษาง่าย ๆ ไม่นิยมใช้ศัพท์ยาก ๆ หรือใช้ภาษาต่างประเทศปนโดยไม่จำเป็น เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความไม่เข้าใจ

9. ครูที่ดีจะต้องพูดให้ช้า ๆ และชัดเจน มีเสียงสูงต่ำ ทำให้ไม่น่าเบื่อ

10. ครูที่ดีจะต้องเข้าสอนตรงต่อเวลา และควรออกตรงเวลาด้วย

11. ครูที่ดีจะต้องตระหนักว่าการจัดการศึกษานั้นยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูจะต้องจัดหลักการและระเบียบวิธีการต่าง ๆ เนื้อหา อาคารสถานที่ ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (2520 : 16 - 20) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. ปรับตัวให้ดี
2. ลักษณะท่าทางดึงดูดใจ
3. มีความสนใจอย่างกว้างขวาง
4. รอบคอบแม่นยำแน่นอน
5. เมตตา กรุณา ไม่เห็นแก่ตัว
6. รู้จักร่วมมือ

7. คงเส้นคงวา
8. กระตือรือร้น
9. พูดคล่อง
10. กล้ามั่นคงและเป็นตัวของตัวเอง
11. ตัดสินใจดี เห็นการณ์ไกล
12. สุขภาพดี
13. ซื่อสัตย์
14. ขยัน อดทน

สุรพันธ์ ตันศรีวงษ์ (2538 : 22) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. มีความเป็นครู คือ ทำตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี รักเมตตาปราณีเด็ก รักอาชีพครู ใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบและเรียบง่าย

2. มีความรู้ดีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วิชาเฉพาะอย่างลึกซึ้งเหมาะสมตามระดับการศึกษาที่จะสอน

2.2 วิชาชีพครู วิทยาการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการวิจัยการประเมินผล

2.3 ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

สุวิทย์ มูลคำ (2541 : 3) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. เป็นผู้ตั้งคำถามที่ท้าทายนักเรียนให้คิด ทำ แล้วรับฟังคำตอบ และความเห็นของนักเรียนอย่างพินิจพิเคราะห์

2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดงานที่จะทำ หรือจะให้เลือกทำงานตามความสมัครใจ

3. ให้นักเรียนได้พบหรือสร้างข้อสรุปความรู้ด้วยตนเอง จากการค้นคว้าทดลอง และปฏิบัติ

4. กระตุ้นนักเรียนให้ดูแลกำกับการทำงานของตนเอง จากการค้นคว้า ทดลอง และปฏิบัติ

5. ช่วยนักเรียนบูรณาการความคิดรวบยอด หรือบูรณาการการเรียนรู้ที่เกิดจากการคิด และการลงมือทำ ให้เชื่อมโยงเข้ากับความรู้ และประสบการณ์เดิมได้อย่างดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น

6. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของนักเรียน จากการทำงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม

อำรุง จันทวานิช (2542 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูไว้ว่า

1. ให้ความรักและปรารถนาดีต่อผู้เรียน ครูเอาใจใส่ดูแลและมีความผูกพันกับผู้เรียนเหมือนกับเป็นลูกหลานของตนเอง เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตนไม่ดีงามไม่เหมาะสม ก็ให้คำปรึกษาแนะนำว่ากล่าวตักเตือนหรือลงโทษด้วยความปรารถนาดี หวังดี เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติดี เป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป และที่สุดครูก็ได้รับความผูกพันจากผู้เรียนเป็นการตอบแทน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

2. มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ปัจจุบันนี้วิทยาการต่าง ๆ มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ครูต้องศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาที่สอนอยู่เสมอ เพื่อให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และการเปลี่ยนแปลงสังคมโลก เป็นคนทันเหตุการณ์ ทันสมัย นำสื่อแปลกใหม่มาสอนอยู่เสมอ ครูต้องเป็นคนที่มีความขยันอดทน ครูก็จะได้รับความรัก ความศรัทธาจากผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง

3. ประพฤติดีและมีคุณธรรม ครูต้องมีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การสอนของตน เพราะว่าครูเป็นต้นแบบของผู้เรียน ครูก็จะอยู่ในสายตาของผู้เรียนตลอดเวลา โดยผู้เรียนจะเฝ้ามองการประพฤติปฏิบัติตนของครูและจะนำไปเป็นแบบอย่าง โดยเห็นว่าสิ่งที่ครูประพฤติปฏิบัติเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว ในขณะเดียวกันผู้ปกครองและสังคมก็คาดหวังให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและลูกหลานของตน ถ้าครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและลูกหลานได้ ก็ไว้วางใจที่จะนำบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษาอบรม

4. สอนดี ครูต้องมีการวางแผนการสอนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี โดยแสวงหาเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่อยู่เสมอ ครูต้องมีความมุ่งมั่น และทำงานการสอนอย่างหนัก กระตุ้นชี้นำให้ศิษย์แสวงหาความรู้ มีความสนุกสนานในการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ไม่ใช้วิธีการสอนซ้ำซาก สามารถนำสิ่งที่เรียนไปประพฤติปฏิบัติได้

คุณสมบัติของครูผู้สอนวิชาบัญชี

บรรจง อภิรติกุล (2533 : 7) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูผู้สอนวิชาบัญชีไว้ว่า

1. มีความรู้ทางวิชาการบัญชีอย่างดี
2. มีวิธีการสอนที่ถูกต้อง ซึ่งหมายถึง มีหลักและวิธีสอนอันเป็นศิลปอย่างหนึ่ง
3. มีวิญญาณของความเป็นครู
4. มีสังคหะวัตถุสี่ อันได้แก่ ทาน (การให้) ปิยะวาจา (เจรจาด้วยถ้อยคำอันไพเราะ) อัตถะจริยา (การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ) สมานัตตา (เสมอต้นเสมอปลาย) และพรหมวิหารสี่ อันได้แก่ มีความเมตตา (ความปรารถนาให้เขาเป็นสุข) กรุณา (ความปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์) มุทิตา (ความยินดีในลาภยศสรรเสริญสุขของผู้อื่น) และอุเบกขา (การวางเฉย)

จรูญศรี มาดิลกโกวิท (2539 : 8) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนวิชาบัญชีไว้ว่า

1. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการสอน มีความเชื่อในคุณค่าของการศึกษา
2. เป็นผู้มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอน
3. มีวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ ครูควรเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน เช่น การสอนแบบสาธิต เป็นที่ยอมรับว่าได้ผลในการสอนวิชาบัญชี
4. มีทักษะการสื่อสารที่ดี
5. สามารถควบคุมชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. รู้จักพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ครูต้องใฝ่หาความรู้ สื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องและองค์กรอาชีพอยู่เสมอ

บทบาทและหน้าที่ของครู

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยไว้ว่า

1. ผู้เชี่ยวชาญ (The Expert) การเป็นผู้สอนในชั้นเรียน เนื่องมาจากความรู้ในเนื้อหาวิชานั้น ๆ ประสบการณ์และความเฉลียวฉลาด ไม่ได้สื่อให้เห็นว่าผู้สอนจะต้องรู้หมดทุกสิ่งทุกอย่างเพียงแต่สื่อให้เห็นว่าผู้สอนรู้มากกว่าผู้เรียนเท่านั้น ผู้เรียนคาดหวังว่าจะได้พบผู้เชี่ยวชาญที่ยึดหลักความจริงและเป็นที่ยอมรับ ถ้าผู้สอนไม่สามารถที่จะตอบได้ทันทีที่ถูกถาม ผู้สอนต้องนำคำถามนั้นไปค้นหาคำตอบมาให้ผู้เรียนทีหลัง

2. ผู้ที่มีอำนาจอย่างเป็นทางการ (The Formal Authority) ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนวิชา และต้องตระเตรียมวิธีการเพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนกำหนด เกณฑ์มาตรฐาน จุดประสงค์ และกำหนดการส่งงานและนำกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยภาควิชาไปใช้

3. ผู้แทนสังคม (The Socializing Agent) ผู้เรียนมองบทบาทของผู้สอนมากกว่าการเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว โดยส่วนใหญ่ผู้สอนจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพนั้น ๆ เป็นอย่างดีอยู่แล้ว

4. ผู้อำนวยความสะดวก (The Facilitator) ผู้สอนมีหน้าที่รับฟังผู้เรียน สอบถามและสนใจต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้เตรียมตัวมาอย่างดีพอ ไม่สามารถที่จะเขียนงานได้ดีหรือใช้ห้องสมุดได้ ผู้สอนไม่ควรพูดว่า "ไม่ใช่หน้าที่ของฉัน" แต่ควรจะคิดว่า "นี่คือนักเรียนของฉัน" ควรช่วยเหลือผู้เรียนชี้แนะแหล่งวิทยาการต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ให้คำแนะนำและแนะแนวทาง กระตุ้นผู้เรียนให้มีการพัฒนาตัวเอง

5. ผู้เป็นแบบอย่างคุณลักษณะ (The Role Model) เช่น ผู้สอนที่มักจะหลงลืม นักปราชญาสติเฟื่อง และนักวิทยาศาสตร์ที่ค่อนข้างจะเอาจริงเอาจัง จะเป็นภาพลักษณ์แพร่หลายในสถาบันการศึกษา ภาพลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ปุถุชนธรรมดาไม่ควรประพฤติ ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ควรแสดงบุคลิกลักษณะ และความมั่นใจตัวเองออกมาในระหว่างการสอน

6. ผู้เป็นมนุษย์ (The Person) ระลึกอยู่เสมอว่าตัวเป็นมนุษย์ทั้งนอกห้องและในห้องเรียน ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้เขาแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างแท้จริง มนุษย์ไม่สามารถที่จะมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับเครื่องจักร ในบางเวลาการแนะแนวเพียงเล็กน้อย สามารถช่วยทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากกว่าการฟังบรรยายยาว ๆ ผู้สอนต้องไม่พยายามบังคับให้ผู้เรียนยอมรับแนวคิดที่เป็นเชิงลบ ถ้าผู้สอนมีความรู้สึกไม่ค่อยดีในขณะที่สอน ผู้สอนสามารถที่จะบอกผู้เรียนได้แต่ไม่ควรแสดงออกมามากจนเกินไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543 : 22) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูไว้ว่า

1. ครู คือ ผู้ย่อยหลักสูตรสู่กระบวนการหลักสูตรระดับชาติ เป็นหลักสูตรกลางที่นำไปใช้สำหรับคนทั่วประเทศ ครูต้องย่อยหลักสูตรระดับชาติเป็นหลักสูตรระดับชั้นเรียน แจงเนื้อหาสาระวิชาตามหลักสูตรเป็นมโนทัศน์ (Concept) หลักการ กฎ และทฤษฎีที่ตรงกับระดับชั้นปี

2. ครู คือ ผู้พัฒนาระบบสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ ครูต้องเลือกวิธีการว่า ต้องการสื่อความรู้ประเภทใดอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเข้าใจและได้รับการเรียนรู้สูงสุด หลักการสำคัญของการใช้ระบบการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้คือ ข้อความต้องสั้น ง่าย มีเป้าหมายชัดเจน สามารถป้อนข้อมูลกลับตามรูปแบบเป็นได้เต็มที่

3. ครู คือ ผู้พัฒนาการเรียน หมายถึง ครูเป็นผู้ทำให้การเรียนเจริญหรือพัฒนามากขึ้น สร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยการให้โอกาส และสนับสนุนผู้เรียนให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างเต็มความสามารถ

จรรยาบรรณครู

กรมการฝึกหัดครู (เจริญ ไวรวัจนะกุล. 2531 : 183 ; อ้างอิงจาก กรมการฝึกหัดครู. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณครูไว้ว่า

1. อาจารย์ต้องสำนึกในความเป็นครูของครู ธำรงไว้ซึ่งเกียรติของสถาบันครูและความสามัคคีในหมู่คณาจารย์ด้วยกัน

2. อาจารย์พึงทำงาน เพื่องานด้วยอุดมการณ์ โดยถือว่าเกียรติของคนอยู่ที่ผลงาน และความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีพลังใจใฝ่สัมฤทธิ์ ร่วมกันกระทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะชนบท

3. อาจารย์พึงมุ่งอนาคตและความก้าวหน้า ด้วยความอุตสาหะ ดำรงตนอย่างประหยัด ใช้ชีวิตเรียบง่าย หลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือย

4. อาจารย์พึงใฝ่หาความรู้ สำรวจ ปรับปรุงตนเองและทำงานในหน้าที่ โดยเฉพาะงานสอนให้เป็นแบบอย่างที่ดี สมศักดิ์ศรีของอาจารย์วิทยาลัยครู

5. อาจารย์พึงรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ยึดมั่นในศาสนา ศรัทธาในการอยู่ร่วมกันและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สำนักงานเลขาธิการครุสภา กองวิชาชีพครู ฝ่ายพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณครู (2539 : 1) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณครูไว้ว่า

1. ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจ ในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า

2. ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้อง ดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

3. ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

4. ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์

5. ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช้ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ

6. ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ

7. ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

8. ช่วยเหลือเกื้อกูลและชุมชนในทางสร้างสรรค์

9. ครูพึงประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย

3.4 วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ความสำคัญของวิธีสอน

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล (2521 : 47) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีสอนไว้ว่า การเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะถ่ายทอดนั้น จะเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการสอนอย่างมาก วิธีสอนใด ๆ ก็ตาม ไม่มีวิธีหนึ่งวิธีใดจะเหนือกว่าหรือดีกว่า หรือจะใช้กับทุกสถานการณ์ของการสอนไปได้ แต่ละสถานการณ์จะมีวิธีสอนที่เหมาะสมอยู่เพียงบางวิธีเท่านั้น ดังนั้น การเรียนรู้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบสามารถช่วยให้การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนได้สะดวก และเหมาะสมกับเหตุการณ์ที่สุด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537 : 95) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีสอนไว้ว่า ผู้สอนมีจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีสอนที่หลากหลายอย่างเป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะวิธีการหาความรู้ สามารถนำไปปฏิบัติได้ในชีวิตจริง ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ และสามารถใช้วิธีการสอนเหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง

สุรพันธ์ ตันศรีวงษ์ (2538 : 151) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิธีสอนไว้ว่า งานสอนเป็นงานที่สลับซับซ้อน ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น และประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องมีการเตรียมการสอนที่ดี มีการทำงานอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ มีการวางแผน การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีผลต่อการสอน มีการกำหนดเป้าหมายวิธีการวิเคราะห์ผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า ก่อนทำการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ความหมายของวิธีสอน

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนดังนี้

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 134) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนไว้ว่า วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชาและสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

รุ่งทิวา จักร์กร (2527 : 51) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนไว้ว่า รูปแบบของการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ การจัดกำหนดรูปแบบ สามารถดำเนินได้หลายวิธีและหลายเหตุผล ซึ่งทำให้การจัดแบ่งวิธีสอนต่าง ๆ ของนักทฤษฎีหลายกลุ่มได้ผลออกมาไม่เหมือนกัน

วารี ถิระจิตร (2530 : 50) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนไว้ว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาไปในทางที่ปรารถนา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

สุทธนู ศรีไสย์ (2539 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีสอนไว้ว่า กระบวนการหรือวิธีสอนที่ผู้เรียนกับผู้สอนจะมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยในทางปฏิบัติเราจะถือว่าวิธีสอนนี้ จะเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของการสอน

ประเภทของวิธีสอน

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล (2521 : 50 - 72) ได้กล่าวถึงประเภทของวิธีสอนจัดได้ 3 กลุ่ม คือ

1. วิธีสอนแบบผู้สอนเป็นแกน (Teacher Orientate)

ผู้สอนจะเป็นผู้ให้ความรู้แต่ฝ่ายเดียว ไม่มีขบวนการสะท้อนกลับจากผู้เรียน มีลักษณะการสื่อสารทางเดียว ผู้สอนจะมีความเป็นผู้เผด็จการมาก มักใช้สอนกับผู้เรียนมาก ๆ

2. วิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นแกน (Student Orientate)

ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้กำกับ ชี้แนะ ประสานงาน อำนวยความสะดวกและสนับสนุนเท่านั้น ส่วนขบวนการเรียนรู้นั้น ขึ้นกับความสนใจของผู้เรียนแต่ฝ่ายเดียว ดังนั้น การเรียนรู้แบบนี้ จะต้องดำเนินโดยมีผู้เรียนที่ความสนใจ และต้องการเรียนจริง ๆ

3. วิธีสอนแบบผู้เรียนและผู้สอนมีกิจกรรมร่วมกัน (Instructor Student Orientate)

การสอนแบบกิจกรรมร่วมนี้ จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูง มีความเป็นกันเองมาก การสะท้อนกลับเกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้การเรียนการสอนได้ผลแน่นอน แต่อาจจะสิ้นเปลืองเวลามาก และต้องการผู้นำที่มีความสามารถสูง

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงประเภทของวิธีสอนจำแนกเป็น 2 แบบ คือ

<u>แบบแรก</u> จำแนกโดยใช้จำนวนผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งจำแนกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การสอนเป็นกลุ่มใหญ่ จะมีผู้เรียนจำนวนมาก ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นแบบทางเดียว (One Way)

2. การสอนเป็นกลุ่มย่อย จะให้ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

3. การสอนเป็นรายบุคคล หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียน ที่เหมาะสมกับความสนใจของตน

<u>แบบที่สอง</u> จำแนกโดยใช้ปริมาณของบทบาทผู้สอนกับของบทบาทผู้เรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งจำแนกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การสอนที่ผู้สอนเป็นแกนหรือเป็นศูนย์กลางเน้นบทบาทของผู้สอน เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต

2. การสอนที่ผู้เรียนเป็นแกนหรือเป็นศูนย์กลาง เน้นบทบาทการทำกิจกรรมของผู้เรียน เช่น วิธีสอนแบบปฏิบัติการ วิธีสอนโดยแสดงบทบาทสมมุติ วิธีสอนแบบการเรียนเป็นคู่ ซึ่งเป็นวิธีจากการกระทำของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนมีกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนกับผู้สอนมีบทบาทพอ ๆ กัน มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เช่น วิธีสอนแบบสัมมนา วิธีสอนแบบอภิปราย

4. การสอนโดยใช้อุปกรณ์พิเศษ หมายถึง บทบาทของการสอนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดจะอยู่กับโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ ได้แก่ ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์ สไลด์ประกอบเสียง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2537 : 95) ได้กล่าวถึงประเภทของวิธีสอนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Method) จะเป็นวิธีสอนที่ครูเป็นผู้จัดและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่น เป็นผู้วางแผน ดำเนินการ และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนมีบทบาทน้อยในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย แบบสาธิต แบบใช้คำถาม แบบใช้หนังสือเรียน เป็นต้น

2. วิธีสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil – Centered Method) จะเป็นวิธีสอนที่นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน ให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้กำลังใจ และช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เช่น วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แบบบทบาทสมมุติ แบบวิทยาศาสตร์ แบบทดลอง เป็นต้น

ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอน

บำรุง กลัดเจริญ และทองเรียน อมรัชกุล (2516 : 162) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมในการเรียนการสอนนั้น ถ้าครูเป็นฝ่ายกระทำก็เรียกว่าเป็นกิจกรรมของครู ถ้านักเรียนเป็นฝ่ายกระทำก็เรียกว่า เป็นกิจกรรมของนักเรียน แต่จะเป็นกิจกรรมของใครก็ตาม ความสำคัญของการกระทำกิจกรรมนั้นอยู่ที่ เมื่อทำแล้วนักเรียนมักจะเกิดพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่มากน้อยเพียงไร

หลักที่ควรยึดเกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายกระทำกิจกรรม ทำให้สามารถสร้างการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้เรียนเป็นฝ่ายนิ่งรับ (Active learners learn better than passive learners.)

2. ประหยัด แรงงาน เวลา ทรัพย์ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น ตรงตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 240) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน จะเป็นการวิเคราะห์กิจกรรมเสนอแนะในคำอธิบาย/คำอธิบายรายวิชา เพื่อนำมาพิจารณา เพิ่ม ขยาย ให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและนำมาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสรรถภาพพื้นฐานของผู้เรียน สภาพชั้นเรียน และหัวข้อของประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนจำเป็นต้องใช้ทักษะการสอน เทคนิคการสอน วิธีสอน หรือรูปแบบการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว กิจกรรมจึงจะเป็นไปด้วยความราบรื่นและประสบผลสำเร็จกิจกรรมการเรียนการสอน จึงเป็นการรวบรวมกลยุทธ์การสอนทั้งมวลมาเลือกใช้อย่างมีการสลับปรับเปลี่ยน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และเกิดการเรียนรู้ แต่ด้วยเหตุที่พัฒนาการทางด้านการสอนมีอยู่เสมอ ๆ ผู้สอนจึงควรให้ความสนใจติดตามเรียนรู้หรือสร้างรูปแบบขึ้นเองก็อาจเป็นได้ กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เนื่องจากเป็นพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน ที่ผู้สอนได้วางแผนมาก่อนเป็นอย่างดี เป็นรูปแบบที่ผู้อื่นมองเห็นได้ชัดเจน และมีผลสืบเนื่องถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

รูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอน

อดุลย์ วิริยเวชกุล (2541 : 59 - 60) ได้กล่าวถึงรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า

1. การเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นหลัก พบมากในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ผู้สอนมักจะใช้วิธีการบรรยาย อาจจะมีการฉายแผ่นใสประกอบในการบรรยาย โดยนักศึกษาตั้งหน้าตั้งตาฟังและจด ส่วนจะคิดตามหรือไม่นั้นยังไม่อาจจะพิสูจน์ได้

2. การเรียนการสอนที่ยึดการมีส่วนร่วมเป็นหลัก เป็นการสอนแบบอภิปรายโดยให้อาจารย์ และนักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาร่วมกันแก้ปัญหาและหาข้อสรุป

3. การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก เป็นการให้นักศึกษาได้ค้นคว้าศึกษาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยมีอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ

4. การเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก แนวโน้มในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไป วิธีนี้นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาวิชาอยู่ที่บ้านหรือที่ทำงานผ่านทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบ CAI หรือการสืบค้นองค์ความรู้ทางอินเตอร์เน็ต การสนทนา และการแลกเปลี่ยนความรู้กับอาจารย์บนจอคอมพิวเตอร์ โดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาที่มหาวิทยาลัยทกวัน นอกจากมีการนัดหมายเป็นการพิเศษเท่านั้น

สุรพันธ์ ตันศรีวงษ์ (2538 : 152 - 166) ได้กล่าวถึงรูปแบบของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า

1. วิธีให้เนื้อหาแบบบรรยาย – สาธิต คือ ผู้สอนเป็นผู้ตระเตรียมเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยการพูด แสดง หรืออธิบายเนื้อหาหรือทฤษฎีหลักการต่าง ๆ แก่ผู้เรียนในชั้น โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ที่คอยรับเนื้อหาจากผู้สอนจากการดู ฟัง ทำความเข้าใจและจดบันทึกสิ่งต่าง ๆ

2. วิธีให้เนื้อหาแบบถามตอบ คือ การสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน การถามตอบเป็นกิจกรรมการสื่อความหมายแบบสองทาง ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะเป็นได้ทั้งในตัวของผู้ส่งและผู้รับ

3. วิธีให้เนื้อหาแบบศึกษาด้วยตนเอง คือ การให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาโดยตรงจากแหล่งข้อมูล ซึ่งผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน หรืออาจจะเป็นผู้แนะนำในการค้นคว้าหาความรู้ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนในเรื่องนั้น ๆ

3.5 สื่อการเรียนการสอน

ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

บราวน์ และคนอื่น ๆ (Brown & others. 1973 : 584) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการสอน ได้แก่ จำพวกอุปกรณ์ทั้งหลายที่สามารถช่วยเสนอความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดผลการเรียนที่ดี ทั้งนี้ มีความหมายรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เฉพาะแต่สิ่งที่เป็นวัตถุหรือเครื่องมือเท่านั้น เช่น การศึกษานอกสถานที่ การแสดงบทบาทสมมุติ การสาธิต การทดลอง ตลอดจนการสัมภาษณ์ เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 90 (เกษิณี ผลประพฤติ. 2535 : 267 ; อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2521 : 90) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ครูสามารถส่งหรือถ่ายทอดข้อสนเทศ หลักการความคิด ไปยังนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (อุไรวรรณ ไทรชมภู. 2542 : 2 ; อ้างอิงจาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2525) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า ทำการติดต่อให้ถึงกัน หรือชักนำให้รู้จักกัน ถ้าเป็น คำนาม หมายถึง สิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ และกิตติ จรัณยานนท์ (2532 : 91) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 80) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

ศิริพงศ์ พยอมแย้ม (2533 : 72) ได้จัดแบ่งประเภทของสื่อการเรียนการสอน โดยยึดหลักมิติ (Dimensions) แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. สื่อ 3 มิติ แบ่งเป็น
   - 1.1 สื่อ 3 มิติ ชนิดเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคล การสาธิต นาฏการ ฯลฯ
   - 1.2 สื่อ 3 มิติ ชนิดนิ่ง ได้แก่ ของจริง ของจำลอง ฯลฯ
2. สื่อ 2 มิติ แบ่งเป็น
   - 2.1 สื่อ 2 มิติ ชนิดเคลื่อนไหว ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ฯลฯ
   - 2.2 สื่อ 2 มิติ ชนิดนิ่ง ได้แก่ รูปภาพ ภาพนิ่ง แผนที่ กระดานดำ ฯลฯ
3. สื่อไร้มิติ ได้แก่ ภาษาพูด เสียงเพลง ฯลฯ

คุณค่าของสื่อการเรียนการสอน

เปรื่อง กุมุท และครรชิต อัตถากร (เปรื่อง กุมุท. 2519 : 4 ; อ้างอิงจาก เปรื่อง กุมุท และครรชิต อัตถากร. 2515 : 83) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้มีคุณภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะการเรียนมีความจริงจัง
2. ช่วยให้นักเรียนรู้ได้ในปริมาณมากขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง
3. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนจำ ทำอะไรเป็นเร็วและดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา ในขบวนการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ช่วยให้สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่เรียนได้ลำบาก โดยการช่วยแก้ปัญหา หรือข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ทำสิ่งที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น ทำสิ่งที่เคลื่อนไหวเร็วให้ดูช้าลง
7. ช่วยให้นักเรียนเรียนสำเร็จง่ายขึ้นและสอบได้มากขึ้น

อธิพร ศรียมก (วาสนา ชาวหา. 2533 : 16 ; อ้างอิงจาก อธิพร ศรียมก. 2523 : 66 – 67) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียน
2. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น
3. สามารถเอาชนะเวลา สถานที่ และระยะทางได้
4. สามารถย่อขนาดของวัตถุที่ใหญ่เกินกว่าจะนำของจริง ๆ มาประกอบการสอนได้
5. ทำให้นักเรียนจดจำสิ่งที่ควรจำไว้ได้นานมาก
6. จะมีส่วนเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างยิ่ง

สำเภา วรางกูร (ศักดา ประจุศิลป์. 2543 : 31 ; อ้างอิงจาก สำเภา วรางกูร. ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยดึงดูดความสนใจ
2. ช่วยทำให้ความหมายของเรื่องที่เสนอชัดเจนยิ่งขึ้น เข้าใจดีขึ้น สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและสื่อความหมายดีขึ้น
3. ช่วยเน้นแนวคิดเรื่องที่นำเสนออันเป็นนามธรรม ทำให้เข้าใจเด่นชัดและถูกต้องขึ้น
4. ช่วยเป็นหลักฐานหรือพิสูจน์ความจริงได้หักล้างความเชื่อ หรือความเข้าใจผิดให้มีความเข้าใจใหม่ตรงกับข้อเท็จจริง
5. ช่วยให้จำเรื่องราวที่นำเสนอได้นาน สร้างความประทับใจ ทำให้ลืมยาก
6. ช่วยโน้มน้าวทัศนคติความคิดเห็นและพฤติกรรมให้เปลี่ยนไปตามที่ปรารถนาได้
7. ช่วยให้ผู้ดูผู้ฟังทั้งหมดมีความคิดเห็นและเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ตรงกัน
8. ช่วยประหยัดเวลาในการอภิปรายชี้แจง

วิธีการเลือกสื่อการเรียนการสอน

กู๊ดแมน (ฉลองชัย สุรวัฒน์บูรณ์. 2529 : 156 ; อ้างอิงจาก Goodman. 1974 : 16 - 17) ได้กล่าวถึงวิธีการเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจเบื้องต้นเลือกสื่อให้เหมาะสมกับลักษณะผู้เรียนและวัตถุประสงค์การสอน

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์เครื่องมือและวิธีการเสนอซื่อ

ขั้นที่ 5 สำรวจความสะดวกในการใช้และจัดหาเครื่องมือ

ขั้นที่ 6 วิเคราะห์สื่อที่จัดหาได้ (รูปแบบ) และสื่อที่ไม่มีแต่มีประโยชน์

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์ความสามารถในการผลิตสื่อ

ขั้นที่ 8 วิเคราะห์ประสิทธิผลทางการสอน โดยพิจารณาเลือกสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และทำการเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย

ขั้นที่ 9 เลือกสื่อที่ดีที่สุดเปรียบเทียบกับคุณค่าทางการสอนและราคา

ขั้นที่ 10 จัดหาหรือผลิตสื่อที่จำเป็นสำหรับใช้สอน

ขั้นที่ 11 ทดลองใช้และประเมินผลเบื้องต้น

ขั้นที่ 12 ได้สื่อที่เลือกอย่างดีที่สุดควรมีการตรวจสอบข้อมูลประเมินผลป้อนกลับ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข

วาสนา ชาวหา (2533 : 17) ได้กล่าวถึงวิธีการเลือกสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

2. ประสิทธิผล (Productivity) ทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในรายวิชาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

3. ประหยัด (Economy) ต้องพิจารณาในเรื่องของการลงทุนที่คุ้มค่าทั้งด้านทุนทรัพย์ แรงงาน และระยะเวลาในการใช้งาน

สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 49) ได้กล่าวถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอนว่า อาจใช้หลักเกณฑ์ง่าย ๆ ดังนี้

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. ตรงกับเนื้อหา
3. น่าสนใจ
4. เหมาะกับวัยผู้เรียน
5. สะดวกต่อการใช้และการเก็บรักษา

คุณสมบัติของสื่อการเรียนการสอน

ชม ภูมิภาค (2524 : 20) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของสื่อการเรียนการสอนดังนี้

1. มีคุณสมบัติในการจับยึดประสบการณ์ กิจกรรมการกระทำต่าง ๆ เอาไว้ เพื่อสังเกตการศึกษาพิจารณาได้เท่าที่ความจำเป็นจะต้องให้ทำเช่นนั้น ทำให้ผู้เรียนมีแบบที่จะทำตามที่จะให้พิจารณาเปรียบเทียบจึงทำให้เราสามารถที่จะทำสื่อ ครูต้องคุ้นกับแหล่งของสื่อ ควรจะได้นำสื่อนั้นมาดู ฟัง พิจารณา เพื่อพิจารณาดูว่าสื่อนั้นจะเหมาะกับจุดมุ่งหมายการสอนและลักษณะผู้เรียนหรือไม่ เมื่อตัดสินใจว่าจะใช้สื่อนั้นแล้วก็จะต้องเตรียมว่าจะใช้อย่างไร จะสร้างความพร้อมทุกอย่างให้พร้อมก่อนสอน เช่น เครื่องมือ ที่นั่ง และอื่น ๆ ซักซ้อมพิจารณาให้แน่ใจว่าไม่มีปัญหาในเรื่องการควบคุม

2. ดำเนินการใช้สื่อ ซึ่งจะต้องดำเนินการดังนี้

2.1 สร้างความพร้อมแก่นักเรียน ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อนั้น ให้นักเรียนรู้ว่าการดูหรือรับสื่อนั้น นักเรียนจะต้องพิจารณาอะไรบ้าง จะต้องเกิดความรู้ ความสามารถ ทัศนคติ และความซาบซึ้ง อย่างใด ประการใด ต้องแจ้งให้ทราบโดยละเอียด

2.2 ทำการเสนอสื่อ การเสนอสื่อนั้นต้องเป็นไปโดยที่ผู้เรียนจะมีความตั้งใจสูงที่สุด ปราศจากสิ่งรบกวน นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.3 เมื่อจบการเสนอสื่อแล้ว จะต้องมีการตอบปัญหาต่าง ๆ ที่ตั้งเอาไว้ในขั้นของการสร้างความพร้อม มีการอภิปรายและสรุปผล

2.4 อาจมีกิจกรรมอื่นที่จะกระทำภายหลัง อันเป็นผลจากการเสนอสื่อนั้น เช่น การศึกษาเพิ่มเติม ทำรายงาน จัดป้ายนิเทศ จัดการแสดง เป็นต้น

2.5 ครูต้องประเมินผลขบวนการทั้งหมดตั้งแต่ต้น เพื่อปรับปรุงแก้ไขในต่อไป

3.6 การวัดผลและประเมินผล

ความหมายของการวัดผล

กิลฟอร์ด (Brown. 1976 : 8 ; Citing Guilfford. 1954) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลไว้ว่า การพิจารณาหรือตีค่าข้อมูลในรูปแบบของตัวเลข แต่สตีเวนส์ (Stevens. 1951) ให้ความหมายจำกัดให้แคบเข้าไปอีกว่า เป็นการกำหนดค่าตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือเหตุการณ์ตามกฎเกณฑ์

อุทุมพร ทองอุไทย (2520 : 29) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลไว้ว่า เป็นกระบวนการที่นำตัวเลขหรือสัญลักษณ์มาเกี่ยวข้องกับลักษณะ หรือคุณสมบัติของวัตถุ คนหรือสิ่งของที่จะวัด การวัดจึงต้องมีลักษณะดังนี้

1. ต้องมีกลุ่มของวัตถุ คน หรือสิ่งของ
2. มีคุณสมบัติของลักษณะที่จะวัด
3. มีการกระทำโดยให้เป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์กับลักษณะของวัตถุ คน หรือสิ่งของ
4. ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติ ตลอดจนนำตัวเลขหรือสัญลักษณ์เหล่านั้นไปใช้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540 : 4) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลไว้ว่า กระบวนการบ่งชี้ผลผลิตหรือคุณลักษณะที่วัดได้จากเครื่องมือ วัดผลประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างมีระบบ ดังนิยามที่ว่า "การวัดผล" คือการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นว่า การวัดผลเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเน้นที่ปริมาณเป็นตัวเลขมากกว่าการบรรยายในเชิงคุณศัพท์ เนื่องจากการวัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยปริมาณเป็นตัวเลข จะให้ผลลัพธ์ที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ถ้าเครื่องมือวัดผลนั้นมีมาตรฐาน และถ้าผู้วัดผลนั้นมีความละเอียดรอบคอบ ทำตามวิธีการวัดอย่างถูกต้องแล้ว ผู้วัดจะเป็นใครก็ตามย่อมจะได้ผลเท่ากัน นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลทางการศึกษา คือ กระบวนการที่พยายามค้นหาระดับที่แสดงถึงปริมาณของคุณลักษณะใดลักษณะหนึ่งในตัวบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น การวัดความสูงของนักเรียน หรือการวัดความยาวของตัวโต๊ะ หรือการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดลักษณะของบุคคลด้านเชาวน์ปัญญา ด้านความถนัด และด้านผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

ความหมายของการประเมินผล

สตัฟเฟิลบีม (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 9 ; อ้างอิงจาก Stufflebeam. 1971) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลไว้ว่า กรรมวิธีของการจัดการวางแผน การรวบรวม และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ

กรอนลันด์ (Gronlund. 1981 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลไว้ว่า กระบวนการอย่างมีระบบในอันที่จะกำหนดขนาดหรือจำนวน ซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ตามความหมายนี้ มีลักษณะที่สำคัญแสดงให้เห็นสองประการ ประการแรก คือ การประเมินผลเปรียบเหมือนกับกระบวนการอย่างมีระบบ (Systematic Process) และประการที่สอง คือ การประเมินผลจะสมมุติอยู่เสมอว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ได้ถูกกำหนดขึ้นไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วอย่างชัดเจน ฉะนั้น การประเมินผล จึงเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของความสอดคล้องกันระหว่างการกระทำกับวัตถุประสงค์

อีเบล และฟริสบาย (Ebel & Frisbie. 1986 : 13) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณค่าของวัตถุสิ่งของ โครงการการศึกษาพฤติกรรมการทำงานของคนงานหรือความรู้ความสามารถของนักเรียน ในทางการศึกษาหรือการเรียนการสอนนั้น การประเมินผลจึงเป็นคำตอบของคำถามที่ถามว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีมากเพียงใด (How good is the level of achievement?) นักเรียนมีความสามารถปฏิบัติได้ดีเพียงใด (How good is the performance?) นักเรียนได้รับการเรียนรู้เพียงพอหรือยัง (Have they learned enough?) และงานของพวกเขาดีเพียงพอหรือยัง (Is their work good enough?) ฉะนั้น การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการของการตัดสินคุณค่า

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2520 : 176) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลไว้ว่า กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือการกระทำใด ๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2522 : 21) ได้กล่าวถึงความหมายในลักษณะการประเมินผลทางการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการอย่างมีระบบ สามารถตรวจสอบดูว่านักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ การประเมินผลเป็นการตีค่าของสิ่งที่วัด การสร้างข้อสอบ และตรวจให้คะแนนเป็นการวัด แต่การบอกว่านักเรียนคนใดเรียนเก่งหรืออ่อนปานใด หรือได้เกรดอะไรเป็นการประเมินผล

ความแตกต่างระหว่างการวัดผลและการประเมินผล

บราว์น (Brown. 1976 : 12) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการวัดผลและการประเมินผลไว้ว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างในความหมายของคำทั้งสองไว้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกันว่า การวัดเป็นการตอบคำถามว่ามากเท่าใด (How much) ส่วนการประเมินผลเป็นการตอบคำถามว่า ดีอย่างไร (How good) ตัวอย่าง ถ้านำข้อสอบ 50 ข้อ ไปสอบนักเรียนกลุ่มหนึ่ง เมื่อสอบแล้วเด็กชายโอพารถามครูว่า ผมได้คะแนนเท่าใด คุณครูบอกว่าเธอได้ 39 คะแนน การกระทำนี้เป็นการวัด ซึ่งเป็นการบอกระดับความสามารถ (Performance) ของเด็กชายโอพาร แต่ถ้าเด็กชายโอพารถามว่า ผมได้เกรด (Grade) เท่าไร แล้วคุณครูบอกว่าเธอได้ B นั้นเป็นการประเมินผล ซึ่งเป็นการตอบว่าความสามารถของเด็กชายโอพารนั้นดีเลวอย่างไร พอที่จะให้ผ่านไปได้หรือไม่

พอพแพม (Popham 1975 : 9) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการวัดผล และการประเมินผลไว้ว่า เป็นการวัดเป็นการกำหนดหรือการชี้บอกสถานภาพ (Status Determination) แต่การประเมินผลเป็นการกำหนดหรือชี้บอกคุณค่า (Worth Determination)

กรอนลันด์ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2535 : 17 ; อ้างอิงจาก Gronlund. 1981 : 6) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการวัดผลและการประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลจะมีความหมายกว้างกว่าการวัด การประเมินผลอาจจะไม่รวมการวัดด้วยก็ได้ การวัดจะเป็นการพิจารณาหรือตีค่า (กำหนดค่า) เชิงปริมาณอย่างเดียว ส่วนการประเมินผลเป็นการพิจารณาหรือตีค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมกับการตัดสินคุณค่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างกันได้ดังสมการต่อไปนี้

การวัดผล = การตีค่าเชิงปริมาณ (การวัด) + การตัดสินคุณค่า

Measurement = Quantitative Description (Measurement) + Value Judgments.

การประเมินผล = การตีค่าเชิงคุณภาพ(ไม่เป็นการวัด + การตัดสินคุณค่า)

Evaluation = Qualitative Description(non measurement) + Value Judgments.

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล

กาญจนา มณีแสง (2523 : 39) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลดังนี้

1. วิธีการใช้แบบทดสอบ (Test Method) ชุดของคำถามที่นำมาใช้เร้าผู้ถูกทดสอบ เพื่อให้แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาให้สังเกตได้และแทนค่าพฤติกรรมหรือการตอบสนองนั้นด้วยตัวเลข ข้อทดสอบที่นำมาใช้เป็นเพียงเพื่อวัดตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดไว้ การวัดด้วยวิธีนี้มักจะมีหลักฐานและผลงานถาวรสำหรับพิจารณาได้ตลอดไปและนอกจากนี้ อาจสามารถเห็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้อีกด้วย

2. วิธีการใช้การสังเกต (Observational Method) เป็นวิธีใช้สังเกตจากการกระทำในกรณีที่ผู้ถูกทดสอบยังอ่านไม่ออกหรือเขียนยังไม่ได้ เช่น สังเกต่การกระทำ การพูดและการร้อง

3. วิธีการให้รายงานด้วยตนเอง (Self - Report Technique) เป็นวิธีการวัดเรื่องราวส่วนตัว เพื่อทราบความรู้สึก ความสนใจหรือปัญหาต่าง ๆ โดยการให้เจ้าตัวบอกเล่าหรือแสดงให้ทราบ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) การรายงาน (Report) หรือใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ก็ได้ เครื่องมือประเภทนี้ ได้แก่

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสำรวจ (Inventories) แบบตรวจลอบรายการ (Check Lists)

3.2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 แบบสัมภาษณ์ (Interview)

3.4 แบบสังคมมิติ (Sociometry)

3.5 แบบให้จินตนาการ (Projective Technique)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 21) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลไว้ว่า ในการวัดผลจะให้ได้สิ่งที่ต้องการวัด จะต้องมีเครื่องมือที่ดีและมีคุณภาพ เครื่องมือบางอย่างวัดได้บางอย่างอาจวัดไม่ได้ ฉะนั้น การใช้เครื่องการวัดจึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ ไม่ใช่อยากวัดอะไรก็ใช้แต่แบบทดสอบอย่างเดียว เครื่องมือวัดผลแบบต่าง ๆ มี ดังนี้

1. แบบทดสอบ เป็นชุดของข้อคำถามที่สร้างขึ้นมาอย่างมีระบบ เพื่อใช้วัดตัวอย่างพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ที่กล่าวว่าสร้างอย่างมีระบบนั้น หมายถึง ด้านเนื้อหามีระบบในวิธีดำเนินการสอบ และมีระบบในการให้คะแนน เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เป็นต้น

2. การสังเกต เป็นการเฝ้ามองดูพฤติกรรมของสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่วนใหญ่นิยมใช้ตาเป็นเครื่องมือในการสังเกตการมองเห็น แต่ถ้าสังเกตกลิ่นต้องใช้จมูก สังเกตเสียงต้องใช้หู แต่จะอาศัยอุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อความสะดวกก็จะเป็นเรื่องของการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มคุณภาพของการสังเกตได้ดียิ่งขึ้น สิ่งที่จะช่วยการสังเกตให้อยู่ในกรอบของจุดมุ่งหมายก็คือ แบบตรวจสอบรายการ(Checklist) ก่อนการสังเกตสิ่งใด ๆ ผู้สังเกตควรสร้างรายการที่ต้องการสังเกตไว้ให้เหมาะสม เมื่อสังเกตเห็นสิ่งใดก็จะได้บันทึกทันท่วงที การสังเกตที่ดีไม่ควรให้ผู้ที่ถูกสังเกตรู้ตัว เพราะถ้ารู้ตัวว่ามีการสังเกต พฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงจากความเป็นจริง

3. การสัมภาษณ์ จะสามารถใช้ในกรณีที่ใช้แบบทดสอบหรือการสังเกตแล้ว ไม่สามารถวัดผลได้ แบบทดสอบถ้าคนไม่ตอบคำถามในข้อสอบหรือตอบแบบส่งเดช เราจะได้ข้อมูลผิดพลาด การสังเกตจะวัดได้ก็ต่อเมื่อคนแสดงพฤติกรรมภายนอก ถ้าเขาไม่แสดงพฤติกรรมภายนอก เราก็เก็บข้อมูลไม่ได้อีกเช่นกัน การใช้เครื่องมือวัดผลโดยการสัมภาษณ์จึงอาจจะแก้ปัญหาได้ เพราะการสัมภาษณ์เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตามความประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าก่อนระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ เครื่องมือสำคัญของการสัมภาษณ์จึงเป็นปาก

4. แบบทดสอบ (Questionnaire) มีลักษณะการเก็บข้อมูลคล้ายแบบทดสอบ คือ ให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกออกมาจากใจจริง ที่แตกต่างจากแบบทดสอบคือ การแสดงความคิดเห็นนั้นไม่มีถูกไม่มีผิด เป็นการแสดงความคิดเห็นตามเสรีของผู้ตอบ ยิ่งเป็นแบบไม่ต้องให้เขียนชื่อผู้ตอบด้วย การตอบแบบสอบถามยิ่งจะได้ความจริงออกมามากที่สุด ความจริงแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบสำรวจ (Inventory) ก็ถือเป็นลักษณะหนึ่งของแบบสอบถามเหมือนกัน เพียงแต่มีจุดหมายในการถามแตกต่างกันเท่านั้นเอง

5. การจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scale) เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินค่าสถานการณ์ หรือคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ไม่สามารถวัดออกมาเป็นตัวเลขโดยตรงได้ แต่เป็นการจัดอันดับของสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะของคุณภาพว่ามีมากน้อยเพียงใด การวัดประเภทนี้ ได้แก่ วัดความดี ความงาม ความสะอาด ความประพฤติ ฯลฯ ซึ่งจะให้เป็นตัวเลขตรง ๆ ไม่ได้ จำเป็นที่จะต้องออกแบบเครื่องมือวัดด้านนี้เป็นพิเศษ เช่น ตัวอย่างการจัดอันดับความสะอาดร่างกายของนักเรียน ตรวจเป็นรายสัปดาห์ อาจจะอธิบายเพื่อความกระจ่างแจ้ง ดังนี้

สกปรกมาก	:	มีขี้ไคลเกรอะ ผมเผ้ารุงรังมีเหา เล็บสกปรก กลิ่นเหม็นสาบ
ค่อนข้างสกปรก	:	มีขี้ไคลเล็กน้อย เล็บยาวแต่สะอาด มีเหาบ้าง
ปานกลาง	:	มีขี้ไคลเล็กน้อย เล็บสะอาด ผมเรียบร้อยไม่มีเหา
สะอาด	:	ร่างกายสะอาดแต่รักษาไม่ถึงขนาด สกปรกตอนปลายสัปดาห์
สะอาดมาก	:	ร่างกายสะอาดตลอดเวลาในหนึ่งสัปดาห์

ตารางกำหนดรายละเอียดในการออกข้อสอบ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 63) ได้กล่าวความสำคัญของการสร้างตารางกำหนดรายละเอียดไว้ว่า การจะสอนจะสอบวิชาใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องศึกษารายละเอียดของวิชานั้น ให้ครบถ้วน คือ จะต้องศึกษารายละเอียดของหลักสูตรว่ามีจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างไร การแยกแยะรายละเอียดของวิชาใด ๆ ในหลักสูตร เรียกว่า การวิเคราะห์ หลักสูตรหรือการสร้างตารางกำหนดรายละเอียด (Table of specifications) ของวิชา ดังนั้น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วางแผนการสอนและ

การสอบ การสอบวัดก็จะได้มีกรอบที่สะดวกแก่การเขียนข้อสอบ สามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหาและพฤติกรรม การควบคุมสัดส่วนของจำนวนข้อสอบแต่ละเนื้อหาและพฤติกรรมทำได้สะดวกขึ้น

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 64 - 83) ได้แบ่งการสร้างตารางออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การสร้างตารางกำหนดรายละเอียดแบบอิงกลุ่ม (Norm-reference) ควรทำเป็นกลุ่มหรือเป็นกรรมการ การสร้างคนเดียวทำให้เกิดความไม่แน่ใจ ไม่มีใครร่วมให้คำปรึกษาแสดงความคิดเห็นโต้แย้งกัน แต่ถ้าจำเป็นจริง ๆ เช่น สอนวิชานั้นคนเดียว ก็สร้างคนเดียวได้ ถือเป็นกรณีพิเศษ

2. การสร้างตารางกำหนดรายละเอียดแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Reference) นั้น มาจากแนวคิดเพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) การวัดผลแบบอิงเกณฑ์เป็นการสอบวัดว่า นักเรียนมีความรู้ความสามารถถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ จุดประสงค์ของการสอบแบบอิงเกณฑ์เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถของนักเรียนจากเนื้อหาวิชาส่วนย่อยหนึ่ง ๆ ที่มีอะไรคล้าย ๆ กัน หรือสามารถให้ความหมายในเรื่องนั้นได้อย่างดี เรียกว่า ขอบข่ายของเนื้อหา (Domain Content)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 84) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของตารางกำหนดรายละเอียด ไว้ว่า

1. สำหรับครูผู้สอน เป็นการทำให้ครูได้มีแบบแผนการออกข้อสอบไว้ก่อน แล้วจึงออกข้อสอบตามที่สรุปจากการสร้างตารางกำหนดรายละเอียด

1.1 เกี่ยวกับการสอน ช่วยให้รู้รายละเอียดของเนื้อหาและพฤติกรรมที่ควรปลูกฝังและสามารถกำหนดชั่วโมงการสอนทำได้เป็นสัดส่วนก้าวก่ายกัน

1.2 เกี่ยวกับการสอบ ครูได้ออกข้อสอบได้อย่างครอบคลุมเนื้อหา และพฤติกรรมตามที่ครูต้องการ เป็นเครื่องช่วยบังคับทิศทางการออกข้อสอบของครู

2. สำหรับผู้บริหาร สามารถตรวจสอบหรือประเมินการสอนของครูในวงกว้าง และติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้สะดวก

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 84) ได้กล่าวความหมายของแบบทดสอบไว้ว่า เป็นชุดข้อคำถามหรือข้อปัญหาที่ออกแบบสร้างขึ้นอย่างมีระบบและกระบวนการเพื่อค้นหาตัวอย่างของพฤติกรรมของผู้ที่สอบ ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะอย่าง

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 85 - 89) ได้กล่าวถึงชนิดของแบบทดสอบมี 5 แบบ คือ

1. แบบทดสอบความเรียง (Essay Test)

แบบทดสอบนี้มีจุดประสงค์วัดความสามารถในการบรรยาย อธิบาย และแสดงเหตุผลตามความคิดเห็นของตน อาจจำกัดความยาวหรือให้เขียนตอบได้ตามสบายก็ได้ ผู้ตรวจจะต้องคิดให้ดี อย่าให้เกิดความลำเอียง (Bias) ในการตรวจให้คะแนนข้อสอบความเรียงจึงต้องสร้างเกณฑ์ไว้ให้ดี

2. แบบทดสอบเติมคำ (Completion Test)

เป็นการวัดความสามารถในการหาคำ หรือข้อความ มาเติมลงใส่ช่องว่างของประโยคที่กำหนดได้ถูกต้องแม่นยำ โดยไม่มีคำตอบใดมาชี้นำก่อน นอกจากข้อความหรือประโยคที่ให้ไว้เท่านั้น โดยธรรมชาติเป็นการวัดความจำแต่ถ้าออกดี ๆ ก็สามารถวัดความคิดได้

3. แบบทดสอบถูกผิด (True-False Test)

เป็นการวัดความสามารถในการพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าถูกหรือผิด ใช่หรือไม่ใช่ จะเป็นการวัดความสามารถด้านความจำ แต่ถ้าออกดี ๆ ก็สามารถวัดความคิดได้

4. แบบทดสอบเลือกตอบ (Multiple Choice)

เป็นเครื่องมือวัดผลที่วัดได้ครอบคลุมจุดประสงค์ที่ผู้สอนต้องการทั้งหมด และตรวจให้คะแนนได้แน่นอน เป็นแบทดสอบที่นิยมใช้ในปัจจุบัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 124 - 166) ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามรูปแบบของบลูม (Bloom. 1956) ถือว่าเป็นการรวมจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างครอบคลุมดีที่สุด ดังนี้

1. วัดความจำ (Knowledge) เป็นข้อสอบที่ตั้งคำถามได้ง่าย ถ้าครูเขียนถามเนื้อหาศัพท์ นิยาม ทฤษฎี เหตุการณ์ ที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาแล้ว ก็ถือเป็นข้อสอบจำทั้งนั้น หรือแม้แต่โจทย์ที่ครูเคยสอนมาแล้ว และนำมาออกข้อสอบก็ตาม ข้อสอบวัดความจำนั้นมีหลายระดับ ตั้งแต่จำมากถึงจำน้อย ๆ เช่น ความจำในเนื้อเรื่อง ความรู้ในวิธีดำเนินการ และความรู้รวบยอดในเนื้อเรื่อง

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการกระตุ้นสมองให้ผู้เรียนใช้ความคิดที่มีเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวิพากษ์วิจารณ์ การใช้วิจารณญาณ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา เป็นพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงามครอบคลุมเนื้อหา เช่น การแปลความ การตีความ และการขยายความ

3. การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถที่สำคัญ 3 ประการ คือ นำหลักวิชาไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ แก้ปัญหาที่ยังไม่เคยแก้มาเลย และสามารถยกตัวอย่างและสาธิตสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วได้ในรูปแบบใหม่ จะเห็นว่าเป็นการนำไปใช้ตั้งแต่ความจำและความเข้าใจ เช่น การเขียนข้อสอบแบบนำหลักวิชาไปใช้ แบบการแก้ปัญหา แบบยกตัวอย่าง และแบบยกตัวอย่างเปรียบเทียบความสอดคล้องหรือสาธิต

4. การวิเคราะห์ (Analysis) การเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านวิเคราะห์ ย่อมยากขึ้นกว่าข้อสอบวัดความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ คำถามแบบวิเคราะห์ เป็นคำถามที่สามารถแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด นอกจากนั้นยังมองถึงว่า ส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าสมรรถภาพด้านวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยการหาเหตุ และผลมาเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ และพยายามมองให้ลึกลงไปถึงแก่นแท้ของเนื้อเรื่องและเหตุการณ์นั้น ๆ เช่น วิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์หลักการ

5. สังเคราะห์ (Synthesis) คือความสามารถในการรวมสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นสิ่งใหม่อีกรูปแบบหนึ่ง มีคุณลักษณะ โครงสร้าง หรือหน้าที่ใหม่แปลกแตกต่างไปจากของเดิมก่อนนำมารวมกัน การสังเคราะห์มีทั้งระดับง่ายและระดับยาก เช่น สังเคราะห์ข้อความ สังเคราะห์แผนงาน และสังเคราะห์ความสัมพันธ์

6. การประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถขั้นสุดท้าย ด้านสติปัญญาในการจัดระบบของบลูม (Bloom) ดังนั้น ความสามารถด้านนี้จึงถือว่าสูงที่สุด และจะต้องอาศัยความสามารถ ขั้นจำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ มาใช้ประกอบด้วยเพื่อเป็นฐานการประเมินค่าที่ครบถ้วน การประเมินค่าจึงเป็นขั้นสุดท้ายของด้านสติปัญญา การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าของความคิดทุกชนิด เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดให้ การประเมินจึงเป็นการแสดงความคิดเห็นที่นำเกณฑ์มาใช้ ไม่ใช่คิดเฉย ๆ การพิจารณาตัดสินอาจเป็นในรูปของปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ เช่น การประเมินโดยอาศัยข้อเท็จจริงภายใน การประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก

จุดมุ่งหมายการสอนตามแนวคิดของ Benjamin S. Bloom

บลูม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง. 2519 : 33 – 34 ; อ้างอิงจาก Bloom. n.d.) กล่าวไว้ว่า จุดประสงค์ของการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. Cognitive Domain จุดมุ่งหมายนี้เกี่ยวข้องกับการระลึกได้ (Recall) และการพัฒนาการความสามารถทางสติปัญญา (Intellectual Abilities) ตลอดจนลักษณะต่าง ๆ ทางสติปัญญา

2. Affective Domain จุดมุ่งหมายประการนี้เกี่ยวข้องกับความสนใจ ทัศนคติ อารมณ์ ศีลธรรมจรรยา และค่านิยมต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาการของความซาบซึ้งและความเหมาะสมในการปรับตัว

3. Psychomotor Domain จุดมุ่งหมายประการนี้เกี่ยวข้องกับกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว ทักษะการใช้มือ

จุดประสงค์ของการศึกษา

บลูม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง. 2519 : 34 – 49 ; อ้างอิงจาก Bloom. n.d.) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการศึกษาไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ ความจำ (Knowledge) พฤติกรรมที่อาจแสดงออกมาในรูปของการจำได้ (Recognition) การระลึกได้ (Recall) ครูโดยทั่วไป ออกข้อสอบเน้นที่ความรู้ ความจำ มากเป็นพิเศษ โดยพฤติกรรมที่ครูมุ่งหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้น มีความคล้ายคลึงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังศึกษาเล่าเรียน

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นจุดมุ่งหมายที่ซับซ้อนกว่าความรู้ – ความจำ ผู้เรียนจะเข้าใจได้ต่อเมื่อมีความรู้ความจำมาก่อน ความเข้าใจนี้รวมถึงพฤติกรรม และการตอบสนองซึ่งเป็นตัวแทนของการรู้เรื่องการสื่อความเข้าใจ ซึ่งการสื่อความเข้าใจนั้นจะแสดงออกมาในรูปของการพูดการเขียน หรือการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เช่น การตีความ (Translation) การแปลความ (Interpretation) และการขยายความ (Extrapolation)

3. การนำไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถและทักษะในการจำแนกเรื่องราวที่สมบูรณ์ใด ๆ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อย ๆ

5. สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการกระทำ ที่ตรงข้ามกับการรวมเข้า เป็นความสามารถที่จะรวบรวมหรือประกอบส่วนย่อย ๆ หรือสมาชิกทั้งหลายให้เป็นส่วนรวม

6. การประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถขั้นสุดท้าย ด้านสติปัญญาในการจัดระบบของบลูม. (Bloom) ดังนั้น ความสามารถด้านนี้จึงถือว่าสูงที่สุดและจะต้องอาศัยความสามารถ

การเขียนข้อสอบแบบอิงกลุ่มและแบบอิงเกณฑ์

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 167 - 168) กล่าวไว้ว่า

1. การสอบแบบอิงกลุ่ม (Norm-referenced Testing) เป็นการสอบเพื่อบรรยายหรือพรรณนาผลการสอบ ในรูปของความสัมพันธ์ของตำแหน่งที่ผู้นั้นได้รับไปเปรียบเทียบกับกลุ่ม มีวิธีดำเนินการตามตารางกำหนดรายละเอียด ควรพิจารณาว่าเนื้อหาใดควรออกสัดส่วนเท่าไร พฤติกรรมหรือจุดประสงค์ใดควรออกสัดส่วนเท่าไร

2. การสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Testing) เป็นการสอบเพื่อพรรณนาผลการสอบเฉพาะอย่างว่าผลเป็นอย่างไร ตีความหมายแบบสัมบูรณ์ (Absolute) มากกว่าแบบสัมพัทธ์ (Relative) เพื่ออ้างอิงสู่พฤติกรรมของผู้เรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่น (Factors Affecting Reliability)

เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2519 : 189 - 195) ได้กล่าวไว้ว่า

1. ความชัดเจนของคำสั่ง ข้อสอบใดที่คำสั่งคลุมเครือ ความเชื่อมั่นของข้อสอบก็จะลดลง ถ้าตัวข้อสอบชัดเจน คำสั่งของข้อสอบชัดแจ้ง ทำให้มีความเชื่อมั่นของข้อสอบสูง

2. การกระจายคะแนน หมายถึง ความแตกต่างของคนที่ได้คะแนนสูงสุดกับคนที่ได้คะแนนต่ำสุด

3. ความยาวของข้อสอบ หมายถึง ข้อสอบควรสั้นพอที่จะมีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ (Practical) และยาวพอสมควร พอที่จะมีความเชื่อมั่นได้

4. ความยากง่ายของข้อสอบ ข้อสอบที่ง่ายจนใคร ๆ ก็ตอบถูก หรือข้อสอบที่ยากจน ใคร ๆ ก็ตอบผิด จะไม่มีผลอะไรต่อความเชื่อมั่นเลย

5. ความแตกต่างระหว่างผู้เข้าสอบ (Group Heterogeneity) ข้อสอบที่มีผู้สอบมีความสามารถต่างกันมาก จะมีความเชื่อมั่นสูงขึ้น

6. การคาบเกี่ยวกันของข้อสอบแต่ละข้อ แบบทดสอบที่มีข้อสอบแต่ละข้อคาบเกี่ยวกันหรือข้อสอบที่เหมือนกัน จะทำให้ความเชื่อมั่นลดน้อยลง

7. Speed test กับ Power test ข้อสอบที่เป็น Speed test มักจะให้ความเชื่อมั่นสูงกว่าข้อสอบประเภท Power test เพราะข้อสอบ Speed test จะง่ายกว่า

8. ความเที่ยงตรงของการให้คะแนน ข้อสอบแบบเลือกตอบ ความผิดพลาดของการให้คะแนนอาจอยู่ที่การตรวจ การนับคะแนน ข้อสอบแบบอัตนัยนั้น ความไม่เที่ยงตรงในการให้คะแนนมีหลายอย่าง ดังนั้น ข้อสอบอัตนัยจึงมักมีความเชื่อมั่นต่ำ

9. สภาพแวดล้อมของห้องสอบ เช่น อุณหภูมิ แสง เสียงรบกวน มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของข้อสอบ และยังขึ้นอยู่กับผู้คุมสอบ เช่น ผู้คุมสอบมีทัศนคติไม่ดีต่อผู้สอบ หรือการที่ผู้คุมสอบไม่รักษาเวลาหรือแนะข้อสอบให้ ก็มีส่วนให้ความเชื่อมั่นของข้อสอบลดน้อยลง

10. ตัวผู้สอบเอง เช่น ความไม่คุ้นเคยกับแบบของข้อสอบ อารมณ์ การเจ็บป่วย ความวิตกกังวล

ความเที่ยงตรง (Validity)

บลูม (เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ และเอนกกุล กรีแสง. 2519 : 196 - 202 ; อ้างอิงจาก Bloom. n.d.) ความเที่ยงตรงแบ่งเป็น 4 แบบคือ

1. ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง เนื้อหาของข้อสอบจะต้องเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่เรียน และเป็นตัวแทนจุดมุ่งหมายของการสอน ดังนั้น เนื้อหาที่สอนและเนื้อหาข้อสอบจะต้องสัมพันธ์กัน หากข้อสอบปราศจากความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ก็ไม่อาจจะนำมาใช้ในการสอบได้ จะต้องนำไปปรับปรุงใหม่

2. ความเที่ยงด้านพยากรณ์ (Predictive Validity) หมายถึง ความเที่ยงตรงที่ผลการสอบสามารถใช้พยากรณ์การกระทำในอนาคตได้แม่นยำเพียงใด

3. ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการสอบกับเกณฑ์ภายนอก เป็นการพยากรณ์ความสำเร็จในอนาคตในระยะเวลานาน

4. ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) เป็นการใช้สอบเพื่ออธิบายคุณสมบัติบางอย่างทางจิตวิทยา

ความเหมาะสมของข้อสอบที่ใช้

เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2519 : 203) ได้กล่าวไว้ว่า

1. สะดวกในการคุมสอบและดำเนินการสอบ ควรใช้คำสั่งง่าย ๆ รัดกุมแต่ชัดเจนอ่านง่าย

2. เวลาที่ใช้ในการสอบไม่ควรจะน้อยหรือมากเกินไป ถ้าข้อสอบใช้เวลานาน ๆ จะทำให้ผู้สอบเมื่อยล้าลงได้ การลดจำนวนข้อลง ก็จะทำให้ความเชื่อมั่นของข้อสอบลดลง อย่างไรก็ตาม ควรจะใช้เวลาอย่างเหมาะสม

3. สะดวกในการให้คะแนน ควรมีกระบวนการการให้คะแนนโดยวิธีง่าย ๆ สะดวก และรวดเร็ว

4. สะดวกในการตีความหมายของคะแนน ครูควรจะเข้าใจคะแนนที่ได้มาว่ามีความหมายอย่างไร

5. ต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย ไม่ควรลงทุนหรือสิ้นเปลืองมาก

การให้คะแนนเป็นตัวอักษร (Grading)

เสริมศักดิ์ วิศาลากรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2519 : 204) ได้กล่าวไว้ว่า

การวัดผลการเรียนการสอนในปัจจุบัน จะมีแนวโน้มให้คะแนนเป็นตัวอักษรมากขึ้น ครูควรตรวจให้คะแนนและต้องประเมินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นตัวอักษร โดยพยายามให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนแต่ละคนมากที่สุด ทั้งนี้ต้องพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนด้วย เช่น สุขภาพ ความมานะพยายาม ปัญหาส่วนตัว ตลอดจนสวัสดิภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3.7 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี

ประวัติความเป็นมาของการบัญชี

เมธากุล เกียรติกระจาย (2529 : 1) ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการบัญชีไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ 24 มิถุนายน 2475 เป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอันก่อให้เกิดความตื่นตัวทางด้านเศรษฐกิจ คนไทยได้สำนึกว่าเศรษฐกิจได้อยู่ในมือของคนต่างด้าว จึงมีความปรารถนาที่จะกอบกู้ฐานะเศรษฐกิจให้กลับสู่คนไทยบ้างตามสมควร ในด้านภาษีอากรก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงกันขนาดใหญ่ มีการออกประมวลรัษฎากร จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล การเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดาประเมินจากยอดรายรับหรือยอดรายได้ ส่วนการจัดเก็บภาษีเงินได้ของบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจัดเก็บจากยอดกำไรสุทธิในรอบปี ถ้าปีใดขาดทุนก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ ฉะนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2482 ขึ้นใช้บังคับเป็นครั้งแรก เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจเองได้จัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง

ดารา ภาคสุชน (2541 : 1) ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการบัญชีไว้ว่า ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ส่วนใหญ่ จะใช้บัญชีไม่ทางใดก็ทางหนึ่งในชีวิตประจำวัน เช่น การจดบันทึกรายการรับจ่ายภายในครอบครัว การบันทึกข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ การทำงบประมาณการรับจ่ายเงินภายในบ้าน การคำนวณเกี่ยวกับการจ่ายภาษีรายได้ และการบันทึกรายการลูกหนี้ของผู้ประกอบการค้า หรือบุคคลทั่วไป เป็นต้น

ซึ่งงานต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องเกี่ยวข้องกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 พันปี โดยจากหลักฐานที่ปรากฏการจดบันทึกข้อมูลและการจดบันทึกรายการทางบัญชีนั้น ได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยบาบิโลนและอียิปต์ ซึ่งปรากฏในรูปของการบันทึกข้อมูลบนแผ่นดินเหนียว โดยมีวิวัฒนาการที่น่าสนใจดังนี้

1. สมัยอียิปต์ มีการบันทึกข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ในท้องพระคลัง
2. สมัยบาบิโลน มีการบันทึกเกี่ยวกับเงินและทองคำที่ได้รับ โดยระบุวันที่รับชื่อผู้รับและชื่อผู้ให้
3. สมัยกรีก มีการพัฒนาปรับปรุงในเรื่องของข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับและการจ่ายประจำงวดตลอดจนการคำนวณหายอดคงเหลือต้นงวดและปลายงวด เพื่อต้องการจะทราบจำนวนทรัพย์สินมากกว่าที่จะเน้นในเรื่องการคำนวณหาผลกำไร

4. สมัยโรมัน มีการบันทึกทางการบัญชีเกิดขึ้นในลักษณะของการบันทึกแบบ 2 ด้าน เหมือนกับหลักการบัญชีคู่ เพราะจะมีการบันทึกรายการที่เกิดขึ้น ว่ารับมาจากใคร และจ่ายให้ใครในจำนวนเดียวกัน

การบัญชีมีวิวัฒนาการมาเป็นระยะเวลานานแล้ว และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ก็จะมีการพัฒนาปรับปรุง รูปแบบมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ยุคต้น ๆ จนถึงศตวรรษที่ 13

ความหมายของการบัญชี

เมธากุล เกียรติกระจาย (2529 : 29) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ว่า ทะเบียน สมุดหรือกระดาษที่จดรายชื่อจำนวน ส่วนในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ หมายถึง งาน หรือศิลปะของนักบัญชี และนักบัญชีหมายถึง ผู้ทำ ตรวจ หรือเชี่ยวชาญในการบัญชี หรือผู้มีอาชีพในการจัดทำบัญชี หรือตรวจสอบบัญชีของร้านค้า ธนาคาร หรือของรัฐ ต่อมาใน ค.ศ. 1941 สมาคม AICPA ให้คำจำกัดความของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีเป็นศิลปะของการนำรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเงินมาจดบันทึก และจัดให้เป็นหมวดหมู่พร้อมทั้งสรุปผลในรูปจำนวนเงิน ตลอดจนการวิเคราะห์ความหมายจากผลนั้นด้วย จากคำจำกัดความนี้จะเห็นได้ว่ายังไม่เหมาะสมเพราะ ประการแรกการบัญชีไม่ใช่ศิลปะ คำว่าศิลปะนั้นมักจะหมายถึงการแสดงซึ่งก่อให้เกิดความงดงาม น่าชื่นชม หรือเกิดการสะเทือนอารมณ์ แต่การบัญชีไม่มีลักษณะเช่นนั้น ประการที่สอง การบัญชีนั้นเป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ มีระเบียบแบบแผน และประการสุดท้าย ข้อมูลทางการบัญชีเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผนและควบคุมกิจการ

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล (2535 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ว่า การบัญชี (Accounting) เป็นศิลปะของการบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับจ่ายเงิน สิ่งของและสิทธิที่มีมูลค่าเป็นเงินไว้ในสมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอ อย่างเป็นระเบียบถูกต้องตามหลักการ และสามารถแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการในระยะเวลาหนึ่งได้

สมเดช โรจน์คุรีเสถียร (2536 : 9) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ว่า การนำรายการและเหตุการณ์ทางการเงินมาจดบันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผล และวิเคราะห์ตีความหมายอย่างมีหลักเกณฑ์ การเก็บรวบรวม บันทึก จำแนกและทำสรุปผลข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือ การให้ข้อมูลต่าง ๆ ทางการเงินซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้สนใจในกิจกรรมของกิจการ

เสาวนีย์ เตียวสมบูรณ์ (2542 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

1. การจดบันทึก (Recording) หมายถึง การนำเอารายการค้าที่เกิดขึ้น ตามเอกสารหลักฐานมาจดบันทึกในสมุดรายการขั้นต้นคือ สมุดรายวันตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การจัดหมวดหมู่ (Classifying) หมายถึง การนำข้อมูลที่จดบันทึกในสมุดรายการขั้นต้นมาจำแนกหมวดหมู่ในสมุดรายการขั้นปลายคือ บัญชีแยกประเภท โดยจำแนกออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดสินทรัพย์ หมวดหนี้สิน หมวดทุน หมวดรายได้ และหมวดค่าใช้จ่าย

3. การสรุปผล (Summarizing) หมายถึง การนำเอาข้อมูลที่จัดเป็นหมวดหมู่เรียบร้อยแล้วนั้น ไปจัดทำเป็นรายงานทางการเงินหรืองบการเงิน ซึ่งได้แก่ งบกำไรขาดทุน และงบดุล

4. การวิเคราะห์แปลความ (Analysis and Interpreting) หมายถึง การนำเอาข้อมูลในงบการเงิน คือ งบกำไรขาดทุน และงบดุล ไปวิเคราะห์ในรูปของอัตราส่วน (Ratio) หรือแนวโน้ม (Trend) เพื่อประโยชน์ในการวางแผนของธุรกิจ หรือดูการเจริญเติบโตของธุรกิจเอง

วัตถุประสงค์ของการบัญชี

พยอม สิงห์เสน่ห์ (2518 : 2) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบัญชีไว้ว่า

1. เพื่อมีการจดบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้น โดยเรียงตามลำดับก่อนหลัง และจำแนกตามประเภทของรายการค้าเหล่านั้น บัญชีที่ทำขึ้นไว้สำหรับกิจการค้าจึงเป็นหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งอาจใช้อ้างอิงถึงได้ในภายหลัง

2. เพื่อจดบันทึกรายการทรัพย์สินของกิจการค้าไว้ในบัญชี เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการควบคุมรักษาทรัพย์สินของกิจการค้า เช่น การทำบัญชีแสดงยอดเงินสดคงเหลือ ย่อมบังคับให้ผู้รักษาเงินสดต้องรับผิดชอบในยอดเงินสดคงเหลือที่ปรากฏในบัญชี

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล (2535 : 2) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบัญชีไว้ว่า

1. เพื่อจดบันทึกรายการสินค้าที่เกิดขึ้น โดยเรียงลำดับก่อนหลัง และจำแนกประเภทของรายการค้าไว้อย่างถูกต้อง

2. เพื่อจดบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ทางด้านบัญชี ให้สอดคล้องตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

ประโยชน์ของการบัญชี

พยอม สิงห์เสน่ห์ (2518 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า

1. การบัญชีเป็นวิธีการเก็บรวบรวมสถิติอย่างหนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารงาน ในการควบคุมให้กิจการค้าได้ดำเนินงานไปโดยมีประสิทธิภาพ

2. การบัญชีที่ทำไว้อย่างเรียบร้อยจะช่วยป้องกันการผิดพลาดในการทำงาน เช่น ไม่หลงลืมจ่ายค่าใช้จ่ายซ้ำสองครั้ง และใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ภายหลัง

3. รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในบัญชี จะเป็นประโยชน์ในการคำนวณผลกำไร หรือขาดทุนของกิจการค้าสำหรับระยะเวลาหนึ่ง กำไรหรือขาดทุนซึ่งคำนวณได้นี้ จะชี้ให้เห็นถึงผลการดำเนินงานสำหรับระยะเวลานั้น

4. ทำให้ทราบถึงฐานะการเงินของกิจการค้าในขณะหนึ่งขณะใดได้ คือ แสดงให้กับ ผู้บริหารงานหรือเจ้าของกิจการทราบว่า ช่วงเวลานี้กิจการค้ามีทรัพย์สินและหนี้สินประเภทใดบ้างเป็นจำนวนเท่าใด

อังสุนีย์ เกตุทัต และคณะ (2532 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีมีประโยชน์กับบุคคลหลายฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายบริหารสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนดำเนินงาน นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชี เป็นเครื่องมือช่วยพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงทุนเพิ่ม หรือคำนวณผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือการควบคุมธุรกิจ รัฐบาล ใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นเครื่องมือในการเก็บภาษี เจ้าหนี้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการพิจารณาให้สินเชื่อ บุคคลภายนอกอื่น ๆ ก็มีส่วนได้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีเช่นกันคือ อาจจะใช้เป็นเครื่องพิจารณาในการเข้าร่วมลงทุน หรือดำเนินธุรกิจแข่งขันก็ได้

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล (2535 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า

1. ช่วยให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุม รักษา สินทรัพย์ของกิจการได้ถูกต้อง

2. ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งว่า มีผลกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด

3. การรวบรวมข้อมูลและสถิติของบัญชี เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทำให้ทราบฐานะการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งว่า กิจการมีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ซึ่งเป็นส่วนของเจ้าของกิจการเป็นจำนวนเงินเท่าใด

5. การทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง สามารถป้องกันการทุจริตได้

สุชาติ เหล่าปรีดา (2536 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบัญชีไว้ว่า การบัญชีมีประโยชน์ต่อการให้คำตอบในลักษณะต่าง ๆ กับบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหาร อาจต้องการทราบว่ากิจการมีสินทรัพย์และหนี้สินอยู่เท่าใด อยู่ในรูปของสินทรัพย์อะไรบ้าง หนี้สินอะไรบ้าง มีกำไรขาดทุนเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เจ้าหนี้ต้องการทราบถึงสภาพคล่อง และความสามารถในการทำกำไรว่าเป็นเช่นไร นักลงทุนต้องการทราบว่าควรจะลงทุนในกิจการ A หรือ B ผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นเช่นไร

ความแตกต่างระหว่างผู้ทำบัญชีและนักบัญชี (Bookkeeper and Accountant)

เสาวนีย์ เตียวสมบูรณ์ (2542 : 3) ได้กล่าวถึงข้อแตกต่างระหว่างผู้ทำบัญชีและนักบัญชีไว้ว่า การทำบัญชี (Bookkeeping) เป็นส่วนหนึ่งของการบัญชี (Accounting) กล่าวคือ การทำบัญชีเริ่มต้นตั้งแต่การรวบรวมเอกสาร การบันทึกรายการค้าในสมุดรายการขั้นต้น การจำแนกหมวดหมู่ในสมุดรายการขั้นปลาย และการจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งการปฏิบัติงานประจำนี้เรียกว่า พนักงานบัญชี (Bookkeeper) แต่การบัญชีนั้นมีขอบเขตกว้างขวางกว่า และต้องใช้นักบัญชี (Accountant) ที่มีความรู้ทางบัญชีอย่างลึกซึ้งและรอบรู้เกี่ยวกับภาษีอากรและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบัญชี เมื่อพนักงานบัญชีจัดทำรายงานทางการเงิน นักบัญชีต้องทำการตรวจสอบงบการเงินนั้น ให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และต้องตรงตามมาตรฐานการบัญชี รวมทั้งนักบัญชีต้องทำการวิเคราะห์ ตีความ และแปลความหมายในงบการเงิน เพื่อเสนอผู้บริหารต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา (2543 : 76 - 77) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเมื่อสำรวจเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการ ควรมีระบบรักษาความปลอดภัย ควรป้องกันบุคคลภายนอกเข้ามาในระหว่างเรียน ควรลดค่าหน่วยกิตลง และควรแยกเป็นคณะบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ควรปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์และทันสมัย ควรเพิ่มเนื้อหาของวิชาคอมพิวเตอร์และพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย ด้านอาจารย์ผู้สอนและวิธีการเรียนการสอน ควรพัฒนาปรับปรุงความรู้ เทคนิคการสอนที่น่าสนใจและการเตรียมพร้อมของอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ควรตั้งใจสอนมากกว่านี้ ควรเชิญอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมาสอน ควรเน้นการสอนด้วยวิธีปฏิบัติเพื่อฝึกฝนนิสิตให้มีความชำนาญ เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ และวิชาภาษาอังกฤษ ด้านสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ควรเพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ควรปรับปรุงสื่อการสอนให้น่าสนใจ และควรพัฒนาอุปกรณ์การสอนและซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี ด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มและปรับปรุงจำนวนและความสะอาดของห้องน้ำ ควรปรับปรุงอาคารเรียน ควรเพิ่มระบบไฟฟ้าบริเวณทางเดินและในห้องน้ำ และควรปรับปรุงให้มีความสะอาดมากขึ้น ด้านการให้บริการและการประชาสัมพันธ์ของฝ่ายต่าง ๆ ควรประชาสัมพันธ์งานรับปริญญาอย่างทั่วถึงและชัดเจนอย่างมีระบบ และควรให้บริการด้วยความสุภาพและมีน้ำใจ ด้านอื่น ๆ ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของนิสิตในสถาบัน และควรให้ความสำคัญกับนิสิตภาคสมทบมากกว่านี้

สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา (2540 : 42 – 44) ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการบริหารธุรกิจภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่า นิสิตที่สาขาวิชาต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีสอน และด้านบริการทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่เพศต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีสอน และด้านบริการทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตชั้นปีต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวม ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านบริการวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านวิธีการสอน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการวัดผลประเมินผล และด้านผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวิธีสอนและกิจกรรมการสอน อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นด้านผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรวีร์ เพียรเพ็ชรเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นโดยรวม ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก นิสิตที่ชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเรียนการสอน และด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นิสิตที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า ด้านการประเมินบริบทเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ความมุ่งหมายของหลักสูตรด้านการนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง โครงสร้างของหลักสูตรด้านจำนวนหน่วยกิตรวม หน่วยกิตในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาแกนทางธุรกิจ หมวดวิชาชีพ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและของผู้เรียน ความเหมาะสมด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและการประเมินผล ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มีความเหมาสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับอาจารย์ คุณภาพของตำราเรียน ความสะดวกในการบริการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยเบื้องต้นด้านนักศึกษา ความเพียงพอของอุปกรณ์การสอน คุณภาพของอุปกรณ์การสอน ความสะดวกในการบริการอุปกรณ์การสอน ความเพียงพอของตำราเรียน ความเพียงพอของเอกสารประกอบหลักสูตร คุณภาพของเอกสารประกอบหลักสูตร ความเพียงพอของสถานที่เรียน คุณภาพของสถานที่เรียน และความสะดวกในการบริการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกระบวนการผลิต มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ด้านการเตรียมการหลักสูตร ด้านการประเมินผลหลักสูตร และการบริการหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และด้านการเตรียมการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต มีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คามูเช (Kamuche. 1994) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยของนิสิตภาคบริหารธุรกิจที่มีต่อมหาวิทยาลัย 8 ด้าน โดยศึกษากับนิสิตจำนวน 639 คน ของภาควิชาบริหารธุรกิจที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือ (UNT) และมหาวิทยาลัยสตรีแห่งรัฐเท็กซัส (TWU) กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้าเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ นิสิตให้ความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งที่ทำการศึกษามีภาพพจน์เชิงบวก และนิสิตของมหาวิทยาลัยสตรีแห่งรัฐเท็กซัส (TWU) มีความพึงพอใจต่อระบบสถาบันและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย สูงกว่านิสิตของมหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือ (UNT) และนิสิตที่มิได้เข้าเรียนมาตั้งแต่ต้นทั้งสองมหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจสูงกว่านิสิตที่เรียนมาในระยะยาว และในประการสุดท้ายนิสิตได้มีความคิดเห็นว่า ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีบริการอยู่ในระดับกลาง

รีแกน (ลาวัณย์ จักรานุวัฒน์. 2540 : 39 ; อ้างอิงจาก Regan. 1976 : 6485 - A) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของ คณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเปอร์ดู (Purdue University) ตามตัวแปร ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับปริญญาที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่เรียน และภาระด้านวิชาการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาบัณฑิตศึกษา จำนวน 158 คน ที่สังกัดตามสาขาวิชาต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส ระดับปริญญาที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่เรียน และภาระด้านวิชาการ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติ นักศึกษาที่ได้รับการยอมรับเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น และได้รับความช่วยเหลือแนะนำด้านวิชาการจากอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการ มากกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท และนักศึกษาปริญญาเอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เลแมน และ เมเรน (Lehman & Mehren. 1971 : 136) ได้ศึกษาสำรวจเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเวสเทอร์น วอชิงตัน สเตท จำนวน 443 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะขอครูในอุดมคติ ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูจะต้องมีความรู้เป็นอย่างดีในเนื้อหาวิชาที่สอน ทั้งมีความรู้ขั้นพื้นฐานและความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน

2. ครูจะต้องมีความสนใจในวิชาที่สอน หมั่นแสวงหาความรู้ และกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. ครูจะต้องมีความยืดหยุ่น และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สามารถเสนอบทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และสนองความต้องการของผู้เรียน

4. ครูจะต้องเตรียมการสอนเสมอ

5. ครูจะต้องใช้ภาษาที่ดี ใช้ศัพท์ถูกต้องเหมาะสม สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ชัดเจน และจะต้องสอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียนด้วย

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาเรื่อง บรรยากาศที่เกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์คณะต่างๆ และนักศึกษามหาวิทยาโคโรลาโด สหรัฐอเมริกาพบว่า บรรยากาศที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพคือ

1. บุคลิกภาพของครู เป็นผู้กระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน กระตือรือร้น สนใจในวิชาที่ตนสอน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวิชาที่ตนสอน
3. ด้านการสอน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มิใช่เป็นแต่เพียงผู้ฟัง
4. ด้านเนื้อหา ครูต้องพูดชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิด
5. ด้านการประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรงทางการเรียนต้องมีการทดสอบหรือรายงาน เมื่อประเมินผลแล้วต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบ และให้รู้สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น
6. ด้านช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม มีการจัดเวลาเพื่อสอนนักเรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

โคแกน (ลาวัณย์ จักรานุวัฒน์. 2540 : 38 ; อ้างอิงจาก Cogan. 1975 : 135 - 139) ได้พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาจะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ยิ่งอาจารย์และนักศึกษามีความสัมพันธ์กันมาก นักศึกษาก็มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสูงสุดมากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา จะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักศึกษา นักศึกษามีความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 104 คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

ชั้นปีที่ 2	มีนิสิตจำนวน	35	คน
ชั้นปีที่ 3	มีนิสิตจำนวน	35	คน
ชั้นปีที่ 4	มีนิสิตจำนวน	34	คน
	รวม	104	คน

ที่มา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองบริการการศึกษา. (2545). *สถิติจำนวนนิสิตประจำปีการศึกษา 2545.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ฯ.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนิสิต เรียกว่า แบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วยเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเลือกแบบของลิเกิต (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2542 : 90 – 98 ; อ้างอิงจาก Likert. : 1951) ซึ่งเกณฑ์ (Criterion) การให้คะแนนแบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1	หมายถึง	นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อยที่สุด
คะแนน 2	หมายถึง	นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อย
คะแนน 3	หมายถึง	นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมาก
คะแนน 4	หมายถึง	นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมากที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ /

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนของนิสิต และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับงานวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนของนิสิต โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร	จำนวน	12 ข้อ
3.2 ด้านครูผู้สอน	จำนวน	8 ข้อ
3.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	9 ข้อ
3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน	8 ข้อ
3.5 ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน	12 ข้อ
รวมทั้งหมด	จำนวน	49 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

5. แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

5.1 รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5.3 อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. นำแบบสอบถามหลังจากได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ โดยปรับปรุงข้อคำถามได้ดังนี้

6.1 ด้านหลักสูตร	จำนวน	14 ข้อ
6.2 ด้านครูผู้สอน	จำนวน	11 ข้อ
6.3 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	11 ข้อ
6.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน	7 ข้อ
6.5 ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน	11 ข้อ
รวมทั้งหมด	จำนวน	54 ข้อ

7. ติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัย เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พร้อมทั้งนำส่งแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ภาคปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 50 ชุด

8. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 และคัดเลือกข้อคำถามได้ดังนี้

8.1	ด้านหลักสูตร	จำนวน	12 ข้อ
8.2	ด้านครูผู้สอน	จำนวน	11 ข้อ
8.3	ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน	7 ข้อ
8.4	ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน	11 ข้อ
8.5	ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน	11 ข้อ
	รวมทั้งหมด	จำนวน	52 ข้อ

9. นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ผู้วิจัยติดต่อกับเลขานุการของภาควิชา ฯ เพื่อนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในวันที่ 9 สิงหาคม 2545 กับนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 34 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน รวมจำนวน 60 คน และวันที่ 13 สิงหาคม 2545 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 เพิ่มอีกจำนวน 8 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 35 คน รวมจำนวน 43 คน รวมทั้งหมดจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็น 99.04 % จากนิสิตทั้งหมดจำนวน 104 คน ซึ่งนิสิตชั้นปีที่ 3 ขาดเรียนในวันเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 คน และนำแบบสอบถามมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงจำนวน 102 ฉบับเท่านั้น เนื่องจากได้รับแบบสอบถามจากนิสิตล่าช้าจำนวน 1 ฉบับ

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences/For Windows) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ (Criterion) ดังนี้

คะแนน 1.00 - 1.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อยที่สุด
คะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อย
คะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมาก
คะแนน 3.51 - 4.00 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมากที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ตามตัวแปร คือ

3.1 เพศและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทีเทสท์ (t – test for Independent Samples)

3.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway Analysis of Variance)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการ x 100}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541 : 40)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations) โดยใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

5.2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach.1951) โดยใช้สูตรของล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538 : 192)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[1-\frac{\sum s_i^2}{s_t^2}\right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน (Test of Hypotheses)

5.3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ทีเทส (t – test for Independent Samples) โดยใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544 : 170)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{x}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5.3.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) โดยใช้สูตรของชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t — distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (คน)	คิดเป็น (%)
เพศ		
ชาย	18	17.60
หญิง	84	82.40
รวม	102	100.00
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ต่ำกว่า 3.01	28	27.50
ตั้งแต่ 3.01 – 4.00	74	72.50
รวม	102	100.00
ชั้นปีที่กำลังศึกษา		
ชั้นปีที่ 2	34	33.30
ชั้นปีที่ 3	34	33.30
ชันปีที่ 4	34	33.40
รวม	102	100.00

จากตาราง 2 นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชีของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตร	2.71	0.34	มาก
ด้านครูผู้สอน	3.00	0.40	มาก
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	2.51	0.39	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.35	0.51	น้อย
ด้านการวัดและประเมินผล	2.77	0.37	มาก
รวม	2.67	0.31	มาก

จากตาราง 3 นิสิตพึงพอใจโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบดังนี้ ด้านสื่อการเรียนการสอน พึงพอใจน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. หลักสูตรวิชาเอกการบัญชีจัดได้เหมาะสมกับความสามารถของนิสิต	2.70	0.54	มาก
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาเอกการบัญชี เพื่อพัฒนานิสิตมีดังต่อไปนี้			
2.1 ให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์ผลงานทางธุรกิจ	2.57	0.57	มาก
2.2 ให้นิสิตมีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมในวิชาชีพบัญชี	2.89	0.54	มาก
2.3 ให้นิสิตมีพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูง	2.72	0.60	มาก
3. ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรวิชาเอกการบัญชี มีดังต่อไปนี้			
3.1 ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	2.74	0.54	มาก
3.2 กำหนดให้มีการฝึกงานอย่างเหมาะสม	2.74	0.64	มาก
4. ลักษณะรายวิชาของหลักสูตร มีดังต่อไปนี้			
4.1 รายวิชาบัญชีทุกวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงที่เรียน	2.68	0.57	มาก
4.2 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาบังคับมีความเหมาะสม	2.66	0.55	มาก
4.3 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสม	2.66	0.55	มาก
4.4 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเลือกเสรีจำนวน 3 หน่วยกิต มีความเหมาะสม	2.80	0.66	มาก
รวม	2.71	0.34	มาก

จากตาราง 4 นิสิตพึงพอใจด้านหลักสูตร โดยรวมและรายด้านมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความรอบรู้และความสามารถในเนื้อหาวิชาบัญชีที่สอน	3.08	0.57	มาก
2. มีการเตรียมสอนเป็นอย่างดี	3.03	0.64	มาก
3. ความสามารถตอบปัญหาของนิสิตได้อย่างละเอียดชัดเจนและถูกต้อง	2.91	0.75	มาก
4. สามารถถ่ายทอดความรู้และสอนให้นิสิตเข้าใจได้	2.81	0.64	มาก
5. ให้การบ้านอย่างเหมาะสม	2.90	0.52	มาก
6. ตรงต่อเวลา	3.00	0.60	มาก
7. อุทิศเวลาให้คำปรึกษากับนิสิตนอกเหนือจากชั้นเรียน	2.82	0.74	มาก
8. มีการสอดแทรกจริยธรรมคุณธรรมให้แก่นิสิต	2.73	0.66	มาก
9. มีความมั่นคงทางอารมณ์	3.17	0.53	มาก
10. มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู	3.30	0.54	มาก
11. มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต	3.28	0.53	มาก
รวม	3.00	0.40	มาก

จากตาราง 5 นิสิตพึงพอใจด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ชี้แจงแผนการสอนก่อนการเรียนทุกรายวิชา	3.02	0.60	มาก
2. เลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละวิชา	2.87	0.52	มาก
3. นำความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาบัญชีที่เรียนมาสอน	2.73	0.67	มาก
4. ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการบัญชีประกอบการสอน	2.72	0.65	มาก
5. กระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นซักถามขณะทำการสอน	2.79	0.68	มาก
6. มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา	2.00	0.66	น้อย
7. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนิสิตเป็นศูนย์กลาง	2.69	0.58	มาก
8. จัดกิจกรรมให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย	2.48	0.73	น้อย
9. จัดกิจกรรมให้นิสิตค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง	2.71	0.65	มาก
10. จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับงานบัญชี	1.80	0.73	น้อย
11. จัดนิทรรศการเหมาะสมกับวิชาการบัญชี	1.79	0.71	น้อย
รวม	2.51	0.39	มาก

จากตาราง 6 นิสิตพึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบดังนี้ ข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยคือ มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา จัดกิจกรรมให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับงานบัญชี และจัดนิทรรศการเหมาะสมกับวิชาการบัญชี ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	2.69	0.63	มาก
2. สื่อการเรียนการสอนทำให้นิสิตเกิดความรู้และทักษะ	2.65	0.59	มาก
3. เครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับจำนวนนิสิต	1.89	0.74	น้อย
4. เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี	2.05	0.72	น้อย
5. เอกสารและตำราเรียนทางการบัญชีมีความทันสมัย	2.70	0.64	มาก
6. ห้องสมุดมีตำราเรียนและเอกสารทางการบัญชี เพื่อการค้นคว้าอย่างเพียงพอ	2.19	0.75	น้อย
7. นิสิตสามารถใช้บริการจากสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียนได้	2.30	0.79	น้อย
รวม	2.35	0.51	น้อย

จากตาราง 7 นิสิตพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอนโดยรวมน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบดังนี้ ข้อที่นิสิตพึงพอใจมากคือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน สื่อการเรียนการสอนทำให้เกิดความรู้และทักษะ เอกสารและตำราเรียนทางการบัญชีมีความทันสมัย ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจน้อย

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับรายวิชา	2.77	0.53	มาก
2. มีวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับรายวิชา	2.80	0.49	มาก
3. ครูแจ้งผลการสอบทุกครั้ง	2.70	0.63	มาก
4. ครูชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตทุกครั้ง	2.28	0.68	น้อย
5. มีความยุติธรรมต่อนิสิต	2.93	0.55	มาก
6. ข้อสอบครอบคลุมกับเนื้อหาที่เรียนทุกด้าน	2.93	0.58	มาก
7. ข้อสอบมีคำถามชัดเจน	2.70	0.62	มาก
8. ข้อสอบมีปริมาณเหมาะสมกับเวลาที่สอบ	2.50	0.70	มาก
9. ข้อสอบสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาบัญชีที่เรียน	2.93	0.49	มาก
10. ข้อสอบวัดความรู้และความเข้าใจทางบัญชีของนิสิต	3.03	0.60	มาก
11. ข้อสอบวัดความจำทางบัญชีของนิสิต	2.92	0.59	มาก
รวม	2.77	0.37	มาก

จากตาราง 8 นิสิตพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบดังนี้ ข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยคือ ครูชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตทุกครั้ง ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

3.1 เปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ว่า นิสิตที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	เพศชาย		เพศหญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	2.86	0.32	2.68	0.33	2.08*
ด้านครูผู้สอน	3.18	0.37	2.97	0.39	2.11*
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	2.61	0.44	2.49	0.37	1.15
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.56	0.47	2.31	0.50	1.97
ด้านการวัดและประเมินผล	2.90	0.35	2.74	0.37	1.60
รวม	2.82	0.27	2.64	0.31	2.32*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 นิสิตชายและนิสิตหญิงพึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 ว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	ต่ำกว่า 3.01		ตั้งแต่ 3.01 – 4.00		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านหลักสูตร	2.78	0.30	2.69	0.35	1.20
ด้านครูผู้สอน	3.14	0.46	2.95	0.36	2.19*
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	2.63	0.45	2.46	0.35	1.94
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.45	0.54	2.32	0.49	1.18
ด้านการวัดและประเมินผล	2.88	0.39	2.73	0.36	1.87
รวม	2.78	0.34	2.63	0.29	2.14*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 -- 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	รวม			ชั้นปีที่ 2			ชั้นปีที่ 3			ชั้นปีที่ 4		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักสูตร	2.71	0.34	มาก	2.64	0.45	มาก	2.73	0.23	มาก	2.77	0.27	มาก
ด้านครูผู้สอน	3.00	0.40	มาก	3.02	0.48	มาก	2.98	0.35	มาก	3.01	0.35	มาก
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	2.51	0.39	มาก	2.49	0.41	น้อย	2.48	0.43	น้อย	2.57	0.31	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	2.35	0.51	น้อย	2.32	0.60	น้อย	2.38	0.50	น้อย	2.35	0.42	น้อย
ด้านการวัดและประเมินผล	2.77	0.37	มาก	2.69	0.38	มาก	2.80	0.42	มาก	2.84	0.30	มาก
รวม	2.67	0.31	มาก	2.63	0.37	มาก	2.67	0.31	มาก	2.71	0.24	มาก

จากตาราง 11 นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 พึงพอใจโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบดังนี้ นิสิตพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอนน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

นิสิตชั้นปีที่ 2 และ 3 พึงพอใจโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตพึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอนน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ พึงพอใจมาก

นิสิตชั้นปีที่ 4 พึงพอใจโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอนน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

3.3 - เปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 ว่า นิสิตชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำแนกตามชั้นปีที่กำลังศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	F PROB
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	00.30	0.15	1.32	0.27
	ภายในกลุ่ม	99	11.10	0.11		
	รวม	101	11.40			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	00.40	0.02	0.12	0.89
	ภายในกลุ่ม	99	15.91	0.16		
	รวม	101	15.95			
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	00.16	0.08	0.53	0.59
	ภายในกลุ่ม	99	15.01	0.15		
	รวม	101	15.17			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.11	0.89
	ภายในกลุ่ม	99	25.81	0.26		
	รวม	101	25.86			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	00.41	0.21	1.51	0.22
	ภายในกลุ่ม	99	13.52	0.14		
	รวม	101	13.93			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.50	0.61
	ภายในกลุ่ม	99	9.72	0.10		
	รวม	101	9.82			

จากตาราง 12 นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. นิสิตที่เพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

2. นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นิสิตชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences/For Windows) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนน 1.00 - 1.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อยที่สุด
คะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนน้อย
คะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมาก
คะแนน 3.51 - 4.00 หมายถึง นิสิตมีระดับความพึงพอใจในการเรียนมากที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ตามตัวแปร คือ

3.1 เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทีเทสท์ (t – test for Independent Samples)

3.2 ชั้นปีที่กำลังศึกษา วิเคราะห์โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (Oneway Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4

2. นิสิตมีความพึงพอใจในการเรียน โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

2.1 โดยรวม

นิสิตพึงพอใจโดยรวมมาก

2.2 ด้านหลักสูตร

นิสิตพึงพอใจด้านหลักสูตร โดยรวมและรายด้านมาก

2.3 ด้านครูผู้สอน

นิสิตพึงพอใจด้านครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านมาก

2.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

นิสิตพึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยคือ มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา จัดกิจกรรมให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับงานบัญชี และจัดนิทรรศการเหมาะสมกับวิชาการบัญชี ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

2.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

นิสิตพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบดังนี้ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน สื่อการเรียนการสอนทำให้นิสิตเกิดความรู้และทักษะ เอกสารและตำราเรียนทางการบัญชีมีความทันสมัย ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจน้อย

2.6 ด้านการวัดและประเมินผล

นิสิตพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบดังนี้ ข้อที่นิสิตพึงพอใจน้อยคือ ครูชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตทุกครั้ง ส่วนข้ออื่น ๆ นิสิตพึงพอใจมาก

3. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการเรียน จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลปรากฏดังนี้

3.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง

นิสิตชายและนิสิตหญิงพึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่นิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงพึงพอใจด้านหลักสูตร และด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 และตั้งแต่ 3.01 – 4.00

นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4

นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าที่สรุปไว้ มีประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่สมควรนำมาดำเนินการอภิปราย ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการเรียนของนิสิตโดยรวมและรายด้าน มีดังนี้

1.1 โดยรวม

นิสิตพึงพอใจโดยรวมมาก เนื่องจากด้านหลักสูตร มีการจัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับความต้องการของนิสิต จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และรายวิชาของหลักสูตร จัดได้อย่างเหมาะสม ด้านครูผู้สอนมีลักษณะของครู บทบาทหน้าที่ และจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพครูที่ดี ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สามารถเลือกสื่อที่ทำให้นิสิตมีความรู้และทักษะในการเรียนมากขึ้น ด้านการวัดและประเมินผล มีวิธีที่ได้มาตรฐานและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักสูตร

นิสิตพึงพอใจด้านหลักสูตรมาก เนื่องจากหลักสูตรมีการปรับปรุง พัฒนา มีการประชุมและประเมินผลจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสามารถจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541 : บทคัดย่อ และ 61 - 69) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านการประเมินบริบท เกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในหลักสูตร หลักสูตรความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ และ 48) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นในระดับสูง คือ เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และรองลงมาคือ หลักสูตรทำให้นักศึกษามีความรู้เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อหรือทำงาน

1.3 ด้านครูผู้สอน

นิสิตพึงพอใจด้านครูผู้สอนมาก เนื่องจากครูผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญในการสอน สามารถถ่ายทอดให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจได้อย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541 : บทคัดย่อ และ 122 - 123) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ด้านอาจารย์ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุดคือ อาจารย์มีความเชื่อมั่นในการสอน และรองลงมาคือ มีความเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือนิสิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ และ 47) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน วิชา

บัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นสูงที่สุดคือ ครูผู้สอนแต่งกายสุภาพเรียบร้อย และรองลงมาคือ ครูผู้สอนมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาการ

1.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

นิสิตพึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนมาก เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการสอน มีความสนใจ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี และมีความเข้าใจลักษณะของผู้เรียน เช่น ระดับสติปัญญา และระดับความสามารถในการรับรู้ จึงสามารถเลือกใช้วิธีสอนและจัดกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวิชาที่สอน ส่วนข้อคำถามที่นิสิตพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยคือ มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา จัดกิจกรรมให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับงานบัญชี จัดนิทรรศการเหมาะสมกับวิชาการบัญชี เนื่องจากในแต่ละภาคการศึกษาจะมีเวลาเรียนที่ค่อนข้างจำกัดต่อการสอนวิชาบัญชี ครูมักจะใช้เวลาในการสอนตามเนื้อหาวิชาที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี จึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะจัดวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวให้แก่นิสิตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541 : บทคัดย่อ และ 143) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ด้านการจัดการเรียนการสอน เทคนิค และวิธีสอน อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นในระดับสูงคือ ครูผู้สอนบอกจุดประสงค์และแนวทางการเรียน รองลงมาคือ ครูผู้สอนมีการใช้เทคนิคการสอนทำให้เกิดการเรียนรู้

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

นิสิตพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอนน้อย เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาการบัญชีส่วนใหญ่ จะเป็นการสอนโดยครูเป็นผู้อธิบายหลักการบันทึกบัญชี เดบิตหรือเครดิต และสอนโดยการตั้งคำถามให้นิสิตตอบรายการบัญชีต่าง ๆ ส่วนข้อคำถามที่นิสิตมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากคือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ดังที่ สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 49) ได้กล่าวถึงการเลือกสื่อการเรียนการสอนว่า จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตรงกับเนื้อหาที่เรียน และข้อคำถามที่ว่า สื่อการเรียนการสอนทำให้นิสิตเกิดความรู้และทักษะ ดังที่เปรื่อง กุมุท และครรชิต อัตถากร (เปรื่อง กุมุท. 2519 : 4 ; อ้างอิงจาก เปรื่อง กุมุท และครรชิต อัตถากร. 2515 : 83) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน ช่วยให้มีคุณภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะการเรียนมีความจริงจัง และมีความหมายชัดเจนต่อผู้เรียน และยังช่วยให้นักเรียนรู้ได้ในปริมาณมากขึ้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่ง และดังที่ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 80) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา (2540 : 28) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจ ด้านการบริการทางวิชาการน้อย คือที่เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มีเพียงพอต่อนิสิตและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

1.6 การวัดและประเมินผล

นิสิตพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลมาก เนื่องจาก ครูผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญในเนื้อหาวิชาที่สอน สามารถวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนได้ โดยเลือกออกข้อสอบ และมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อคำถามที่นิสิตมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับน้อยคือ ครูชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตทุกครั้ง เนื่องจากส่วนใหญ่ลักษณะการเรียนการสอนวิชาบัญชี จะเป็นการสอนให้นิสิตมีความเข้าใจ และสามารถบันทึกบัญชีตามหลักการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งหากนิสิตทำข้อสอบไม่ถูกต้อง นิสิตจะสามารถทราบ ข้อบกพร่องได้ทันทีว่า ผิดพลาดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีด้านเดบิตหรือเครดิต หรือการบันทึกด้านตัวเลขต่าง ๆ เนื่องจากเป็นคำตอบที่ชัดเจน หรือจากการเปิดดูตำราเรียน หรือจากการทำแบบฝึกหัด หรือจากการพูดคุยกับเพื่อนในห้องเรียน หรือจากการเฉลยข้อสอบของครูในห้องเรียน หรือจากเอกสารเฉลยข้อสอบ อีกทั้งครูอาจจะไม่มีเวลาในการชี้แจงแก่นิสิต เพราะเนื้อหาวิชาบัญชีมีเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศรี ธนาประเสริฐสุข (2541 : บทคัดย่อ และ 143) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525 พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นในระดับสูงคือ แจ้งลักษณะการสอบ วิธีการสอบ เกณฑ์การให้คะแนน และรองลงมาคือ มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ และ 50) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความคิดเห็นในระดับสูงคือ มีการเก็บคะแนนจิตพิสัย เช่น การแต่งกาย การเข้าชั้นเรียน ความรับผิดชอบ

2. เปรียบเทียบเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลปรากฏดังนี้

2.1 เปรียบเทียบเพศ

2.1.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา (2540 : 27 และ 42) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน ในโครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตนิสิตชายและนิสิตหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1.2 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง เนื่องจากนิสิตชายเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความชัดเจนในการตัดสินใจ มักจะใช้เหตุผลในการคิดวิเคราะห์ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรได้มากกว่า

2.1.3 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง เนื่องจากนิสิตชายมีลักษณะเรียบง่าย มักจะมีมาตรฐานต่อลักษณะของครูผู้สอนไม่สูงเท่ากับนิสิตหญิง จึงพอใจครูผู้สอนได้ง่ายกว่าและมากกว่านิสิตหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา (2540 : 27 และ 42) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตนิสิตชายและนิสิตหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.1.4 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง เนื่องจากนิสิตหญิงมีความละเอียดมักจะปรารถนาสิ่งต่าง ๆ จากครูผู้สอนเป็นอย่างมาก เช่น ครูต้องมีเทคนิควิธีการสอน มีกิจกรรมต่าง ๆ แต่นิสิตชายมักจะปรารถนาให้ครูผู้สอนมีความสามารถทางการสอน สามารถทำให้นิสิตมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนก็เพียงพอแล้ว จึงทำให้นิสิตชายพึงพอใจมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่า นักศึกษานิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.5 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง เนื่องจากโดยธรรมชาติของนิสิตชาย จะมีความสนใจเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ และการใช้สื่อการเรียนการสอน ทำให้นิสิตชายเกิดความรู้สึกอยากเรียน มีความตื่นเต้นและสนใจในเรื่องที่ครูกำลังนำเสนอเป็นอย่างดี ทำให้พึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง

2.1.6 นิสิตชายและนิสิตหญิง พึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตชายพึงพอใจมากกว่านิสิตหญิง เนื่องจากนิสิตชายมักจะรักในเกียรติและศักดิ์ศรีของตน ชอบความยุติธรรมเที่ยงตรงมากกว่านิสิตหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่า นักศึกษานิสิตชายและนิสิตหญิง มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต

2.2.1 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เนื่องจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 จะมีผลการเรียนที่ดีกว่า มักจะมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง มีความมั่นใจในการเลือกรายวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในแต่ละภาคการศึกษา จะเลือกเรียนในรายวิชา ที่นิสิตสนใจเรียน และชอบเรียนมากกว่าตามที่หลักสูตรจัดไว้ แต่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 จะเรียนวิชาอะไรก็ได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ มีความคิดเห็นคล้อยตามที่ภาควิชา ฯ ได้จัดไว้ จึงพึงพอใจได้มากกว่านิสิตหญิง

2.2.3 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เนื่องจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 จะมีความสนใจและตั้งใจเรียน เมื่อเกิดความไม่เข้าใจจะซักถามครูผู้สอนในระหว่างเรียน เมื่อครูสามารถตอบได้ก็อาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่ครูจะต้องตอบข้อสงสัยของตนได้ แต่นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 จะเห็นว่าครูมีความสามารถในการอธิบายและในการสอน และมีความรอบรู้และความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนได้ดี จึงพอใจได้มากกว่านิสิตอีกกลุ่มหนึ่ง

2.2.4 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เนื่องจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 จะมีความสนใจและตั้งใจเรียน มากกว่านิสิตอีกกลุ่มหนึ่ง เมื่อเกิดความไม่เข้าใจจะซักถามครูผู้สอนในระหว่างเรียน ซึ่งจะทำให้นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 เห็นว่า ครูมีวิธีการสอนการยกตัวอย่างกรณีศึกษา และใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับคำถามของนิสิตได้ดี และเหมาะสมกับเรื่องที่ถามได้ดี จึงพึงพอใจมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.5 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เนื่องจาก นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 จะเกิดความรู้สึกตื่นเต้นและมีความสุขในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่จัดไว้ ก็จะพอใจแล้ว จะตรงข้ามกับนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 อาจจะได้รับความพร้อมในการเรียนมากกว่า จะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพที่ดีกว่าจากทางบ้าน จึงทำให้นิสิตไม่พอใจเท่าที่ควร และเห็นว่าน่าทางภาควิชา ฯ น่าจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพมากกว่านี้

2.2.6 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 พึงพอใจมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 3.01 – 4.00 เนื่องจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 3.01 มีความเห็นว่า ครูผู้สอนวิชาบัญชี มีเกณฑ์ด้านการวัดและประเมินผล ที่เหมาะสมหลาย ๆ เรื่อง แม้ว่านิสิตจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านิสิตอีกกลุ่ม ก็สามารถได้รับความยุติธรรมจากครูผู้สอนเท่ากัน และมีการให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ ที่ได้มาตรฐานเหมาะสม สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ดวามคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบชั้นปีที่กำลังศึกษา

2.3.1 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปี ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากการจัดการเรียนการสอนของทางภาควิชาฯ เท่าเทียมกัน ครูผู้สอนแสดงออกต่อนิสิตทุกชั้นปีเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของวิชาการหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจด้านหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปีได้รับการชี้แจงจากอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างชัดเจน เกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ ที่เลือกเรียนในแต่ละภาคการศึกษา

2.3.3 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปี ได้พบครูผู้สอนที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่การสอนอย่างดี มีลักษณะบุคลิกภาพที่ดี และมีจรรยาบรรณของครูที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.4 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปี สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละท่านได้อย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศ-นียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.5 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปี ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการเรียนการสอน จากการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูได้เท่าเทียมกัน

2.3.6 นิสิตในชั้นปีต่างกัน พึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากนิสิตทุกชั้นปี มีความเข้าใจหลักการ วิธีการ เกณฑ์ต่าง ๆ ในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจนจากครูผู้สอน และได้รับความยุติธรรมเท่าเทียมกัน ทำให้นิสิตทราบว่า จะต้องตั้งใจเรียนในวิชาใดมากน้อยเพียงใด จะต้องเตรียมตัวอ่านหนังสือสอบในช่วงระหว่างภาคการศึกษาอย่างไร และเมื่อถึงช่วงสอบปลายภาคการศึกษาก็จะทราบว่า นิสิตจะต้องทำคะแนนเพิ่มมากขึ้นมากน้อยเพียงใด จึงจะสอบผ่านและมีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ มาเกิด (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน คือ เชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชามากขึ้น จัดกิจกรรมให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มมากขึ้น จัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับงานบัญชีมากขึ้น จัดนิทรรศการให้เหมาะสมกับวิชาการบัญชีมากขึ้น

2. ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ ทางภาควิชา ฯ ควรดำเนินการสั่งซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิต และปรับปรุงคุณภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีและทันสมัยต่อไป และควรสั่งซื้อตำราเรียนและเอกสารทางการบัญชีจากสถาบันการศึกษาแห่งอื่น ๆ มาไว้ในห้องสมุด เพื่อให้นิสิตสามารถค้นคว้าได้ ควรประกาศและส่งเสริม ให้นิสิตใช้บริการจากสื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียนให้นิสิตทราบ เพื่อนิสิตจะสามารถมาใช้บริการได้

3. ด้านการวัดและประเมินผล คือ ครูผู้สอนควรชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตมากขึ้น และอาจจะติดตามผลการเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีผลการเรียนดีขึ้นตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนของนิสิต วิชาเอกการตลาด

2. ควรติดตามผลคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ทั้งภาคปกติ และภาคสมทบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2521). *หลักสูตรใหม่. เอกสารแนะนำหลักสูตรฉบับปรับปรุง.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

.....(2524). *แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองศิลป์การพิมพ์.

.....(2545, กุมภาพันธ์). "การพัฒนาศักยภาพครู," *เอกสารประชาสัมพันธ์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ข่าววิชาการ.* 1 (17) : 3.

กาญจนา เกียรติประวัติ. (2527). *วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน.* กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กาญจนา มณีแสง. (2523). *เครื่องมือวัดผล การประเมินผลทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2543, พฤษภาคม – สิงหาคม). "ครูกับการศึกษา," *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์.* 1 (3) : 22 – 29.

กันยา สุวรรณแสง. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป.* กรุงเทพฯ : อักษรวิทยา.

เกษิณี ผลประพฤติ. (2535). *พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1.* สุพรรณบุรี : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.

เกียรติคุณ สิทธิชัย. (2536). *เอกสารคำสอน การจัดหลักสูตรและประมวลการสอน.* สงขลา : แผนกพิมพ์เอกสาร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้.

คมสันต์ ชไนศวรรย์. (2544, ตุลาคม – ธันวาคม). "ยุทธวิธีการเรียนการสอน," *พัฒนาเทคนิคศึกษา.* 14 (40) : 39.

จรูญศรี มาติลกโกวิท. (2539). *หลักและวิธีสอนวิชาบัญชี.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจริญ ตาอ้าย. (2540, มกราคม – มีนาคม). "การจัดการศึกษาในยุคสมัยศตวรรษที่ 21," *สารพัฒนาหลักสูตร.* 16 (128) : 128.

เจริญ ไวรวัจนะกุล. (2531). *ความเป็นครู.* กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ อลีน เพรส.

ฉลองชัย สุรวัฒนบูรณ์. (2529). *เทคโนโลยีการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2520). *ลักษณะของครูที่ดี.* รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.

ชม ภูมิภาค. (2523). *จิตวิทยาการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

.....(2524). *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2542, กรกฎาคม). "การวางแผนบทเรียน," *วารสารวิชาการ.* 2 (7) : 20.

ชัยฤทธิ์ อิสรไกลศีล. (2522, ธันวาคม). "ครูและคุณธรรมของครู," *วารสารครุสาร.* 4 (4) : 60 – 61.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเนรมิตการพิมพ์.

.....(2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเนรมิตรการพิมพ์.

ชูศรี ธนาประเสริฐสุข. (2541). *การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2525.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). *เทคโนโลยีการศึกษา : ทฤษฎีและการวิจัย.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ดารา ภาคสุชน. (2541). *หลักการบัญชี.* กรุงเทพฯ : ธีระฟิลม์และไซเท็กซ์.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. (2538). *จิตวิทยาธุรกิจเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : วังอักษร.

ธนู แสวงศักดิ์. (2505, กุมภาพันธ์). "ครูดี," *วารสารวิทยาจารย์.* 6 (5) : 85 - 100.

ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

.....(2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธนธัช.

บรรจง อภิรติกุล (2533). *วิธีสอนวิชาการบัญชี.* กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *การพัฒนาการสอน.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). *การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : B & B Publishing.

เบญจมาศ พงศ์ติวัฒนากุล. (2535). *การบัญชี 1.* กรุงเทพฯ : ศูนย์รวมหนังสือกรุงเทพ.

บำรุง กลัดเจริญ และ ทองเรียน อมรัชกุล. (2516). *กิจกรรมในการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : ตระกูลไทย.

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2519). *รายงานการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน. เรื่อง "กระบวนการเรียนการสอน".* กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ.

เปรื่อง กุมุท และครรชิต อัตถากร. (2515). *ความสำคัญของสื่อ.* กรุงเทพฯ : สหมิตร.

พจน์ สะเพียรชัย. (2525). "การประเมินผลการศึกษา," *ในเอกสารการอบรมวิจัยปฏิบัติการ ครั้งที่ 6 เรื่อง "การประเมินหลักสูตร".* กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ.

พยอม สิงห์เสน่ห์. (2518). *การบัญชีเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : สุพัฒน์ สุธาธรรม.

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล. (2521). *วิธีสอนวิชาทฤษฎี.* กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ และกิตติ จรัณยานนท์. (2532). *เทคโนโลยีทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ประชาชน.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2538). *46 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

.....(2539). *โครงการเปิดสอน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

.....(2543). *คู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองบริการการศึกษา. (2545). *สถิติจำนวนนิสิตประจำปีการศึกษา 2545.* กรงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เมธากุล เกียรติกระจาย. (2529). *ทฤษฎีการบัญชี.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งทิวา จักร์กร. (2527). *วิธีสอนทั่วไป.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลาวัณย์ จักรานุวัฒน์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการศึกษาภาคพิเศษ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

.....(2542). *การวัดด้านจิตพิสัย.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

.....(2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรวิทย์ วศินสรากร. (2519). *แด่บัณฑิต.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

วาสนา ชาวหา. (2533). *สื่อการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิพเพรส.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542, กันยายน – ธันวาคม). "ภูมิพลังของการศึกษา," *วารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์.* 1 (1) : 7.

วิทยาลัยครูนครราชสีมา. (2529). *เอกสารทางวิชาการในโอกาสครบรอบ 70 ปี.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โคราช ออฟเซ็ท.

วารี ถิระจิตร. (2526). "การจัดและปรับปรุงสภาพห้องเรียน," *หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา.* กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ศักดา ประจุศิลป์. (2543). *สื่อ โสตทัศนูปกรณ์.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ป. สัมพันธ์พาณิชย์.

ศิริ พรมดี และจาตุรนต์ วรรณนวล. (2542). *ครูรัฐศาสตร์ของแผ่นดิน สถาบันราชภัฏลำปาง.* ลำปาง : บรรณกิจพริ้นติ้ง.

ศิริพงศ์ พยอมแย้ม. (2533). *การเลือกและการใช้สื่อการสอน.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). *การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน.* เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

สกล ชุมทรัพย์. (2542). *หนังสือที่ระลึกคล้ายวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ ครบรอบ 107 ปี วิสัยทัศน์การศึกษา.* กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ

สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. (2526). *จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.* เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ลานนาการพิมพ์.

สมบูรณ์ สงวนญาติ. (2534). *เทคโนโลยีทางการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2520). "หลักการวัดและประเมินผล," *คู่มืออาจารย์ : ด้านการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเดช โรจน์คุรีเสถียร. (2536). "แนวทางสู่ความสำเร็จในอาชีพนักบัญชี," *การบัญชีธุรกิจ.* กรุงเทพฯ : ธรรมนิติ.

สุชาติ เหล่าปรีดา. (2536). *หลักการบัญชี 1.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุทธนู ศรีไสย์. (2539). *การสอนระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : จิราภา.

สุพีร์ ลิ่มไทย และสำอางค์ งามวิชา. (2540). *ความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอนในโครงการบริหารธุรกิจ ภาคสมทบ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยฯ. ถ่ายเอกสาร.

.....(2543). *การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ภาคสมทบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* งานวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฯ. ถ่ายเอกสาร.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2540, พฤศจิกายน). "ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้," *วารสารการศึกษา กทม.*. 21 (2) : 5.

สุมิตร คุณากร. (2518). *หลักสูตรและการสอน.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

.....(2523). "หลักสูตรประถมศึกษา 2521," *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ : สารมวลชน.

สุรพันธ์ ตันศรีวงษ์. (2538). *วิธีสอน.* กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2544). *ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรธุรกิจศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุรีย์ มาเกิด. (2544). *ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาบัญชีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพณิชยการราชดำเนินธนบุรี.* สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวิทย์ มูลคำ. (2541). *แฟ้มสะสมงาน.* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2524). *หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

.....(2544). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่.* กรุงเทพฯ : เอ็กซเปอร์เน็ท.

สวัสดิ์ ประทุมราช และคณะ. (2521). *การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูกับหลักสูตรประถมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง. (2519). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

..... (2522). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิฆเณศ.

เสาวนีย์ เตียวสมบูรณ์. (2542). *หลักบัญชี 1.* กรุงเทพฯ : ธนาเพรสแอนด์กราฟฟิค.

สำนักงานโครงการพิเศษ เพื่อการปฏิรูปการฝึกหัดครู พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและคณะ. (2542). *ครูแห่งชาติ.* กรุงเทพฯ : เซเว่น พริ้นติ้ง กรุ๊ป.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองวิชาชีพครู ฝ่ายพัฒนามาตรฐานและจรรยาบรรณครู. (2539). *ทำเนียบนามครูผู้มีจรรยามารยาทดีเด่นของคุรุสภาพประจำปี 2539.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

อนันต์ ศรีโสภา. (2520). *การวัดและประเมินผลการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2541). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญดี.

อเนก ศิลปนิลมาลย์. (2539, ตุลาคม – ธันวาคม). "เขียนแผนการสอนให้เป็น (1)," *สารพัฒนาหลักสูตร.* 16 (127) : 29.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน.* กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

อารีย์ พันธ์มณี. (2532?). *จิตวิทยาการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุไรวรรณ ไทรชมภู. (2542). *สื่อการสอนวิชาสังคมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคม สถาบันราชภัฏพระนคร.

อุทุมพร ทองอุไทย. (2520). *การประเมินผลทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ปรีชา.

อิปษรศร ปลอดเปลี่ยว. (2530). *ความรู้เบื้องต้นสำหรับครู.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อังสุนีย์ เกตุทัต และคณะ. (2532). *หลักการบัญชี 1.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

อำรุง จันทวานิช. (2542). *สู่เส้นทางวิชาชีพครู.* กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ. กระทรวงศึกษาธิการ.

Beauchamp, George A. (1981). *Curriculum Theory.* 4th ed. Itasca Illinois : F.E. Peacock Publisher.

Bloom, Benjamin S. (1956). *Taxonomy of Educational Objective, Handbook I : Cognitive Domain.* New York : David Mckay.

Bobbitt, Flanklin. (1918). *The Curriculum.* p. 42. Boston : Houghton Mifflin.

Brown, Frederick G. (1976). *Principles of Educational and Psychological Testing.* 2nd ed. New York : Rinehart and Winston.

Brown, James W. and Lewis, et al.(1973). *AV Instruction : Media and Methods.* New York : Megraw-Hill Book.

Good. Carter V. (1973). *Dictionary of Education.* USA. : Mc Grow-Hill Book.

Cronbach, Lee. Joleph. (1963). *Education Psychology.* New York : Harcourt Brace. p71.

Ebel, Robert L. & Frisbie, David A. (1986). *Essentials of Educational Measurement.* New Jersey : Prentice-Hall.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education.* 3rd ed. New York. : Mc Grew-Hill Book.

Gronlund, Norman E. (1981). *Measurement and Evaluation in Teaching.* New York : Macmillan Publishing.

Harrow, Anita J.A. (1972). *Taxonomy of the Psychomotor Domain : A Guide Developing Behavioral Objectives.* New York : David McKay.

Hillgard, E.R. (1975). "Concepts in Class room Research," *Introduction to Psychology.* 3 rd ed. New York : Harcourt Brace and World.

Johnson, M. (1970 – 1971). "Appropriate research directions in curriculum and instruction," *Curriculum Theory Network.* p. 25. Winter. (No6.)

Kamache, F.U. (1994). *University Effectiveness with Respect to study of Selected Factors.* Texas : University of North Texas Press.

Krathwohl, David R. & Bloom, Benjamin S. (1964). *Taxonomy of Educational Objective, Handbook II : Affective Domain.* New York : David McKay.

Lehman, Irvin J. and William Mehrens. (1971). *Educational Research Reading in Focus.* New York : Rinehart and Winston.

Morse, Nancy C. (1955). *Satisfactions in the white collar Job.* Michigan : University of Michigan.

Neagley, Ross L. & Evans, Dean N. (1967). *Handbook for Effective Curriculum Development. Englewood Cliffs.* p. 2. New Jersey : Prentice-Hall.

Popham, James W. (1975). *Educational Evaluation.* New Jersey : Prentice Hall.

Romine, Stephen. (1974) , (n.d., December) "Student and Faculty Perception of an Effective University Instructional Climates," *The Journal of Educational Research.* p. 139 – 143. Copyright.

Smith Stanley & Shores. (1950). *Fundamentals of Curriculum Development., Yonkers - on - Hudson.* New York : World Book.

Saylor, J.G. & Alexander, W.M. (1974). *Planning Curriculum for Schools.* New York : Holt, Rinehart and Winston.

Taba, Hilda. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice.* New York : Harcourt Brace and World.

Wallerstein, Harvey. (1971). *Dictionary of Psychology.* Maryland : Penguin Book.

Wheeler, D.K. (1974). *Curriculum Process.* p. 2. London : University of London Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ซูศรี วงศ์รัตนะ
   อาจารย์ประจำภาควิชาวัดผลทางการศึกษา
   คณะศึกษาศาสตร์
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์
   อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
   คณะสังคมศาสตร์
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง
   อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ
   คณะสังคมศาสตร์
   มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนิสิต

1. เพศ
   - 1.1 ( ) ชาย
   - 1.2 ( ) หญิง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
   - 3.1 ( ) คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.01
   - 3.2 ( ) คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.01 - 4.00
3. ชั้นปีที่ศึกษา
   - 2.1 ( ) ปีที่ 2
   - 2.2 ( ) ปีที่ 3
   - 2.3 ( ) ปีที่ 4

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี ของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็น 5 ด้านดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่า นิสิตมีความพึงพอใจในการเรียน หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต เอกวิชาการบัญชี ภาคปกติ มากน้อยเพียงใด โดยให้นิสิตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนิสิตทุกข้อ

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
ด้านหลักสูตร				
1. หลักสูตรวิชาเอกการบัญชีจัดได้เหมาะสมกับความสามารถของนิสิต				
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาเอกการบัญชี เพื่อพัฒนานิสิตมีดังต่อไปนี้				
2.1 ให้นิสิตมีความคิดสร้างสรรค์ผลงานทางธุรกิจ				
2.2 ให้นิสิตมีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมในวิชาชีพบัญชี				
2.3 ให้นิสิตมีพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูง				
3. ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตรวิชาเอกการบัญชี มีดังต่อไปนี้				
3.1 ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน				
3.2 กำหนดให้มีการฝึกงานอย่างเหมาะสม				
4. ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร มีดังต่อไปนี้				
4.1 รายวิชาบัญชีทุกวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงที่เรียน				
4.2 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาบังคับมีความเหมาะสม				
4.3 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะมีความเหมาะสม				
4.4 รายวิชาที่เรียนในหมวดวิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิตมีความเหมาะสม				

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
ด้านครูผู้สอน				
5. มีความรอบรู้และความสามารถในเนื้อหาวิชาบัญชีที่สอน 3				
6. มีการเตรียมสอนเป็นอย่างดี 2				
7. ความสามารถตอบปัญหาของนิสิตได้อย่างละเอียดชัดเจนและถูกต้อง 4				
8. สามารถถ่ายทอดความรู้และสอนให้นิสิตเข้าใจได้ 5				
9. ให้การบ้านอย่างเหมาะสม				
10. ตรงต่อเวลา 6				
11. อุทิศเวลาให้คำปรึกษากับนิสิตนอกเหนือจากชั้นเรียน 13				
12. มีการสอดแทรกจริยธรรมคุณธรรมให้แก่นิสิต				
13. มีความมั่นคงทางอารมณ์				
14. มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู 14				
15. มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต				
ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน				
16. ชี้แจงแผนการสอนก่อนการเรียนทุกรายวิชา 1				
17. เลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละวิชา 4				
18. นำความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาบัญชีที่เรียนมาสอน 8				
29. ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการบัญชีประกอบการสอน				
20. กระตุ้นให้นิสิตแสดงความคิดเห็นซักถามขณะทำการสอน 9				
21. มีการเชิญวิทยากรให้ความรู้อย่างเหมาะสมกับรายวิชา 10				
22. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนิสิตเป็นศูนย์กลาง 6				
23. จัดการเรียนการสอนโดยให้นิสิตอภิปรายเป็นกลุ่มย่อย 7				
24. จัดการเรียนการสอนโดยให้นิสิตค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง 12				
25. จัดกิจกรรมให้นิสิตดูงานนอกสถานที่ที่เกี่ยวกับงานบัญชี				
26. จัดนิทรรศการเหมาะสมกับวิชาการบัญชี				

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน				
27. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน				
28. สื่อการเรียนการสอนทำให้นิสิตเกิดความรู้และทักษะ				
29. เครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอกับจำนวนนิสิต				
30. เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี				
31. เอกสารและตำราเรียนทางการบัญชีมีความทันสมัย				
32. ห้องสมุดมีตำราเรียนและเอกสารทางการบัญชี เพื่อการค้นคว้าอย่างเพียงพอ				
33. นิสิตสามารถใช้บริการจากสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ นอกเวลาเรียนได้				
ด้านการวัดและประเมินผล				
34. มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับรายวิชา				
35. มีวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับรายวิชา				
36. ครูแจ้งผลการสอบทุกครั้ง				
37. ครูชี้แจงข้อบกพร่องในการสอบของนิสิตทุกครั้ง				
38. ครูมีความยุติธรรมต่อนิสิต				
39. ข้อสอบครอบคลุมกับเนื้อหาที่เรียนทุกด้าน				
40. ข้อสอบมีคำถามชัดเจน				
41. ข้อสอบมีปริมาณเหมาะสมกับเวลาที่สอบ				
42. ข้อสอบสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาบัญชีที่เรียน				
43. ข้อสอบวัดความรู้และความเข้าใจทางบัญชีของนิสิต				
44. ข้อสอบวัดความจำของนิสิตทางบัญชีของนิสิต				

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ 1154

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชีของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี อาจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขออนุญาตใช้สถานที่ และขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 และ 4 ภาคปกติ วิชาเอกการบัญชี จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชีของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5644
โทรสาร. 02-258-4119

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5644

ที่ ทม 1012/ ๖๙๐๕ **วันที่** 16 สิงหาคม 2545

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชีของนิสิต ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี อาจารย์สุพีร์ ลิ่มไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 - 4 ภาคปกติ วิชาเอกการบัญชี จำนวน 104 คน ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกการบัญชีของนิสิตระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2545

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาว ชนิดา จันทร์ธีรยุทธ์
วันเดือนปีเกิด	2 พฤษภาคม 2511
สถานที่เกิด	คลองเตย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3059/13 ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง แขวงบางจาก กรุงเทพมหานคร 10260.

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ คลองเตย
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ การบัญชี (ปวช.) โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การบัญชี (ปวส.) โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค
พ.ศ. 2534	บช.บ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กล้วยน้ำไท
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2531	บริษัท เอินส์แอนด์ยัง
พ.ศ. 2535	โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
พ.ศ. 2539	มูลนิธิความหวังของชาวไทย